

ARCHEOLOGIENOTA BERTEM - RECYCLAGEPARK

S. VERSTREKEN, K. BOUCKAERT, N. GEELLEN,
D. WIJNS & J. CLAESEN

OKTOBER 2025

Titel

Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Bertem - Recyclagepark

Auteur(s)

Stien Verstreken, Kevin Bouckaert, Niels Geelen,
Dimitri Wijns & Jan Claesen

Projectnummer

2025J41

Plaats en datum

Kortenaken, oktober 2025

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2025J41
ISSN 2034-5615

© 2025 ARCHEBO bv

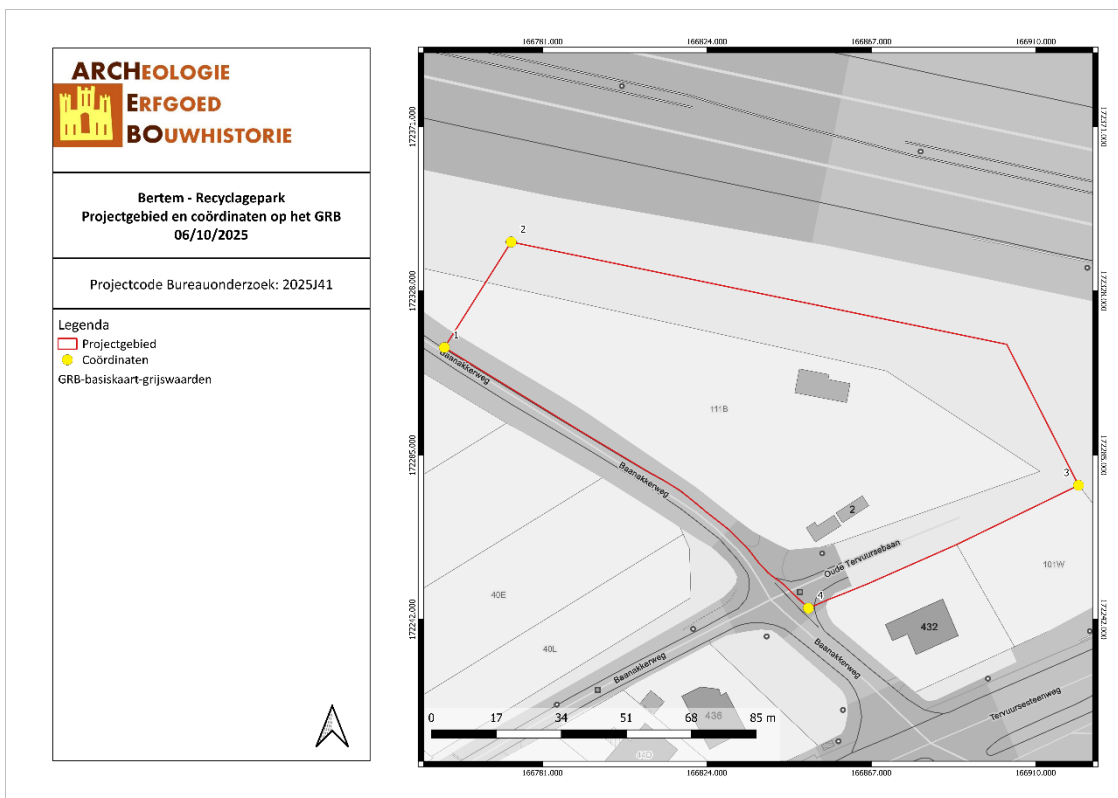
ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	4
1.2	<i>Beschrijving onderzoekopdracht</i>	4
1.3	<i>Doelstellingen</i>	7
1.4	<i>Randvoorwaarden.....</i>	7
1.5	<i>Onderzoeksvragen</i>	7
2	Huidige & toekomstige situatie	8
2.1	<i>Huidige situatie</i>	8
2.2	<i>Toekomstige situatie.....</i>	10
3	Bureauonderzoek	11
3.1	<i>Landschappelijke & bodemkundige situering</i>	11
3.2	<i>Archeologische en erfgoedkundige data.....</i>	20
3.3	<i>Historiek en cartografische bronnen.....</i>	23
3.4	<i>Archeologische verwachting</i>	30
4	Resultaten bureauonderzoek	31
4.1	<i>Algemeen</i>	31
4.2	<i>Beantwoording onderzoeksvragen</i>	31
4.3	<i>Samenvatting / assessment bureauonderzoek</i>	32
4.4	<i>Programma van maatregelen.....</i>	33
5	Bibliografie	35
6	Figurenlijst.....	36
7	Plannenlijst.....	37

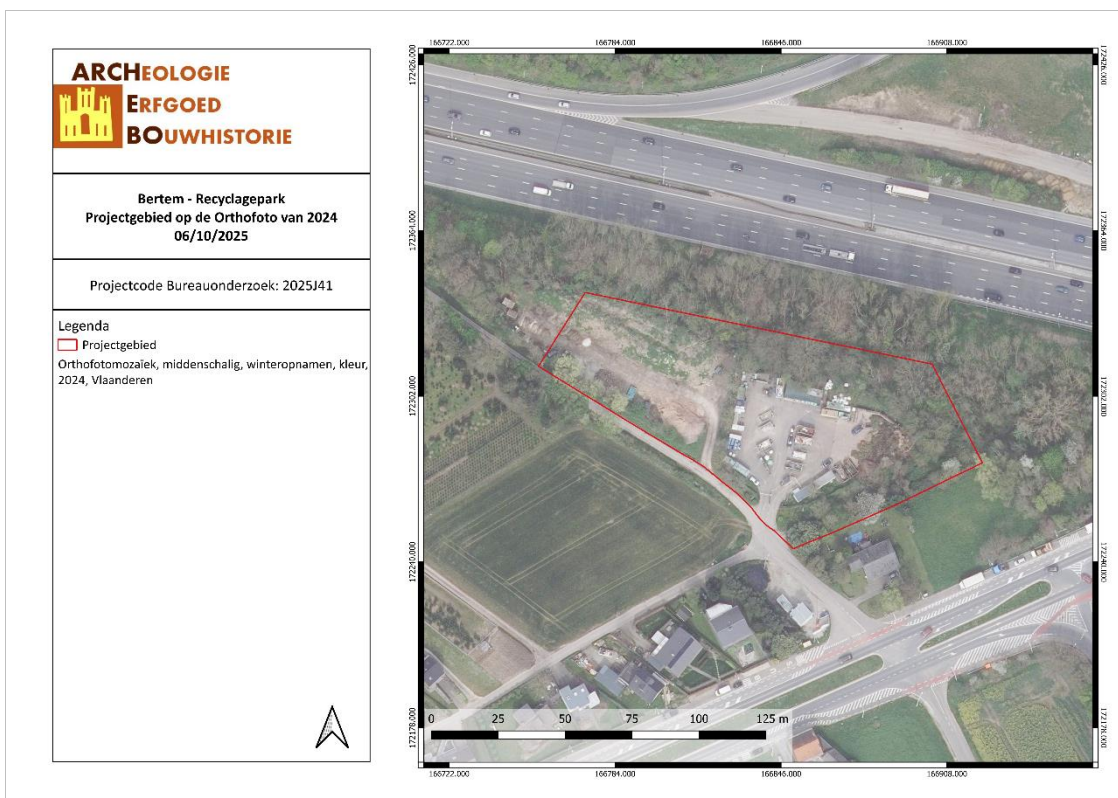
Administratieve fiche																									
Naam site:	Bertem - Recyclagepark																								
Onderzoek:	Archeologienota zonder ingreep in de bodem																								
Ligging:	Vlaams-Brabant, Bertem, Baanakkerweg - Oude Tervuursebaan																								
Kadaster:	Bertem, afdeling 1/Bertem, sectie B, perceel 111B																								
Coördinaten:	<table border="0"> <tr> <td>1</td> <td>X</td> <td>166755.21</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>172312.67</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>X</td> <td>166773.01</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>172340.63</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>X</td> <td>166921.36</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>172277.08</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>X</td> <td>166850.42</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>172244.97</td> </tr> </table>	1	X	166755.21		Y	172312.67	2	X	166773.01		Y	172340.63	3	X	166921.36		Y	172277.08	4	X	166850.42		Y	172244.97
1	X	166755.21																							
	Y	172312.67																							
2	X	166773.01																							
	Y	172340.63																							
3	X	166921.36																							
	Y	172277.08																							
4	X	166850.42																							
	Y	172244.97																							
Uitvoerder:	ARCHEBO bv Merelnest 5 3470 Kortenaak																								
Projectcode bureauonderzoek:	2025J41																								
Projectleiding:	Jan Claesen																								
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014																								
Bewaarplaats archief:	Bij de opdrachtgever																								
Grootte projectgebied:	ca. 8402 m ²																								
Uitvoeringsperiode:	Oktober 2025																								
Reden van de ingreep	stedenbouwkundig																								
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.																								
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, verstoring, stedenbouwkundig, Bertem																								

De onderstaande GRB-kadasterkaart en Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

BERE/06/10/25/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2025)

BERE/06/10/25/2 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2024 (Geopunt, 2025)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

1.4 RANDVOORWAARDEN

Het betreft een uitgesteld onderzoek aangezien er nog geen zekerheid is over het bekomen van de omgevingsvergunning. Het uitbreken van de verharding dient te gebeuren onder toezicht van een erkend archeoloog. Bomen dienen gerooid te worden tot op het maaiveld. Bomen die bewaard dienen te blijven mogen ontzien worden van het archeologisch onderzoek.

1.5 ONDERZOEKSVRAGEN

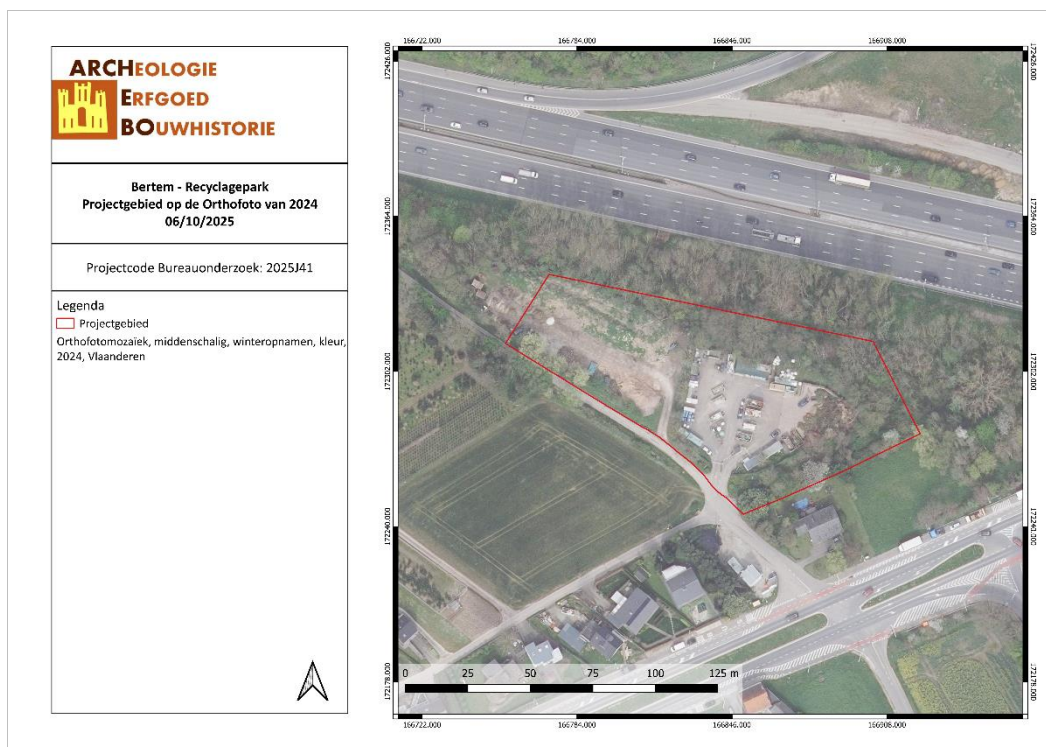
Tijdens het bureauonderzoek dienen op zijn minst onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*
2. *Welke info is er nog te vinden over voormalige constructies op het terrein?*
3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van historisch kaart- en bronnenmateriaal?*
4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

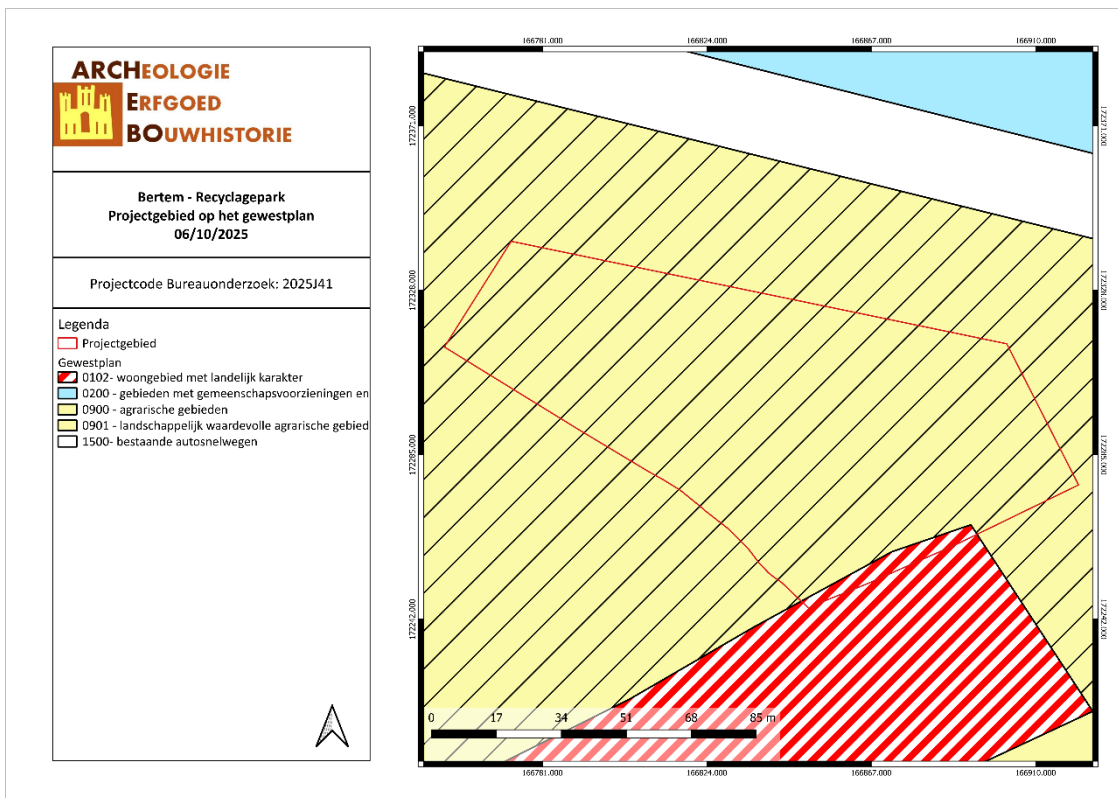
2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied grenst in het zuidwesten aan de Baanakkerweg en in het zuiden aan de Oude Tervuursebaan. Het centrale deel is momenteel in gebruik als recyclagepark en is dus gedeeltelijk verhard. Op het gewestplan is het volledige projectgebied met uitzondering van het uiterste zuiden gekarteerd binnen landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Het zuiden is gekarteerd winnen woongebied met landelijke karakter.

BERE/06/10/25/3 - Digitale aanmaak

Figuur 4: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2024 (Geopunt, 2025)

BERE/06/10/25/4 - Digitale aanmaak

Figuur 5: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2025)

Figuur 6: Bestaande toestand (Opdrachtgever, 2025)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

Binnen het projectgebied is reeds een verharding terug te vinden afkomstig van het recyclagepark. Alvorens te starten met de werken wordt deze verharding verwijderd.

Ter hoogte van de Baanakkerweg zal de bestaande toegangsweg behouden worden. Het volledige projectgebied zal vanaf dit punt verhard worden met uitzondering van de buitenste randen waar een groenzone van ca. 3 à 5 m breed wordt aangelegd. Parallel met de Baanakkerweg loopt een holle weg met een talud, deze talud dient ook behouden te worden.

Binnen het verharde gebied zullen zones voorzien worden om met een voertuig te rijden. Verder zijn er zones waar verzonken containers komen te staan (oosten). Deze zones zullen dieper verstoord worden aangezien deze containers worden ingegraven. Dit zal voor een verstoring zorgen van ca. 2 à 3 m onder het mV. Verder zijn er in het zuidoosten en in het centrale deel twee weegbruggen voorzien. Parallel aan de te behouden talud wordt een afdak voorzien voor de stockage van afval. Tot slot wordt er aan de in- en uitgang langs de Baanakkerweg een portiersunit voorzien. Hoe diep deze unit de ondergrond zal verstoren is niet bekend.

Het is onbekend tot op welke diepte reeds een verstoring heeft plaatsgevonden binnen de reeds verharde zones. Bij de nieuwe toestand is er een verzonken gedeelte in het oosten van het projectgebied. Dit zal voor een verstoring zorgen tot op een diepte van ca. 2 à 3 m onder het mV. Welke verstoring de portiersunit zal veroorzaken is niet geweten. Bijgevolg wordt er uitgegaan van een totale verstoring van het volledige projectgebied met uitzondering van de te behouden talud parallel aan de Baanakkerweg.

Figuur 7: Nieuwe toestand (Opdrachtgever, 2025)

3 BUREAUONDERZOEK

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare kaarten van het plangebied, te weten de bodemkaart, geologische kaarten, bodemerosiekaart, bodemgebruikskaart en relevante historische kaarten. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied.

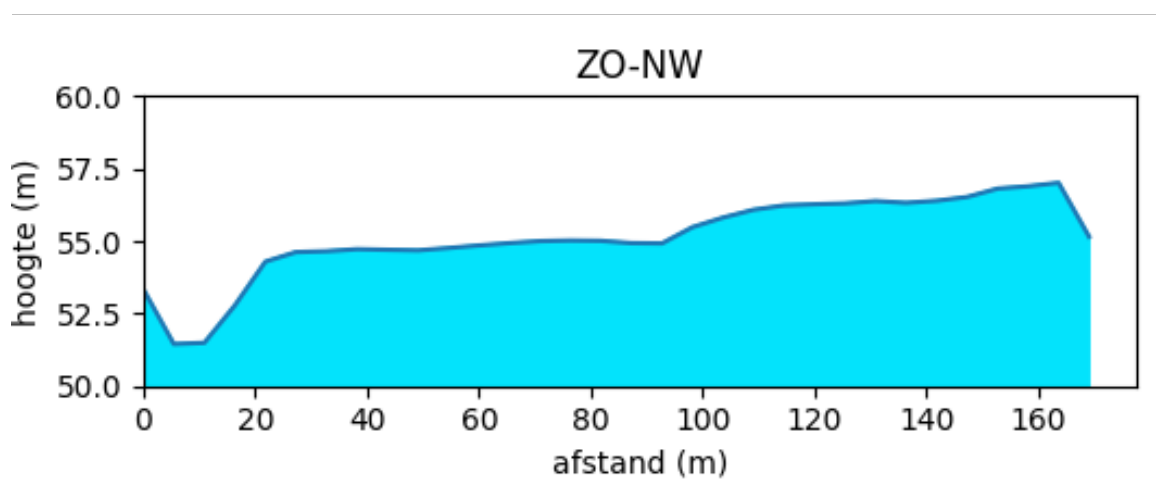
De gebruikte kaarten werden in georeferenciede vorm (Belge Lambert 1972) gebruikt in het programma QGIS. In dit programma werden de genoemde kaarten als lagen toegevoegd teneinde er de huidige en toekomstige situatie op te kunnen weergeven. Het plangebied werd bovendien op alle kaarten geplott om de oriëntatie op de kaarten te vergemakkelijken.

3.1 LANDSCHAPPELIJKE & BODEMKUNDIGE SITUERING

3.1.1 Topografische situering

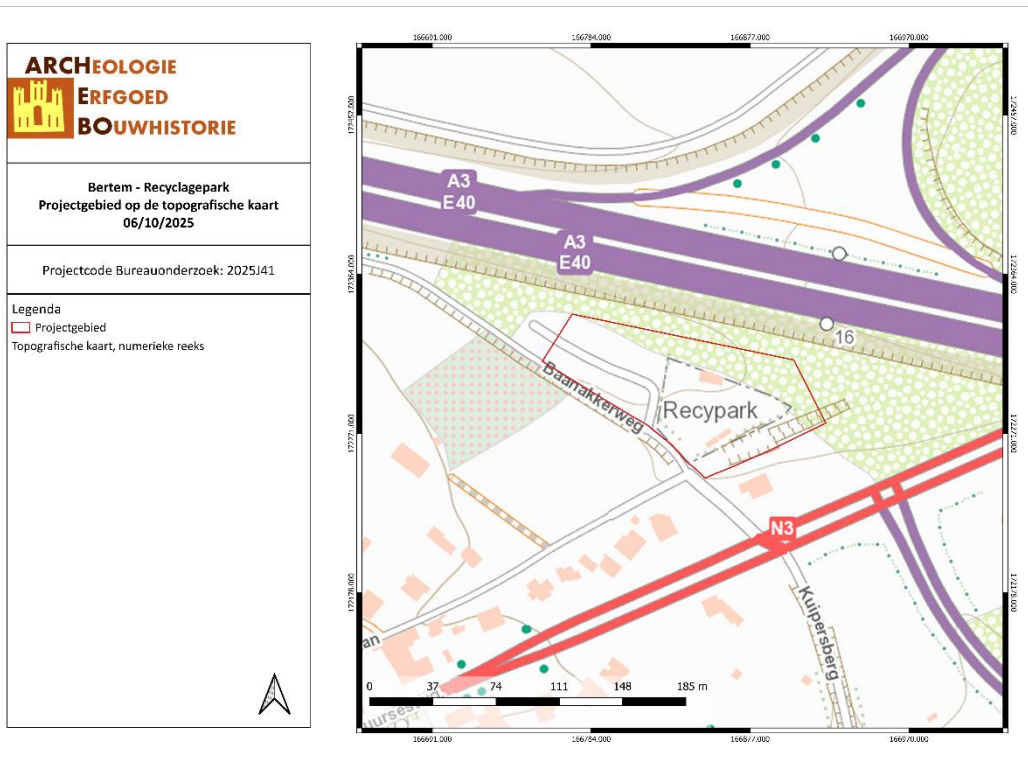
Het projectgebied ligt aan de Baanakkerweg en de Oude Tervursebaan in Bertem een plaats en gemeente gelegen in de Belgische provincie Vlaams-Brabant. De gemeente Bertem wordt omringd door de gemeentes Herent, Leuven, Oud-Heverlee, Huldenberg, Tervuren en Kortenberg. De gemeente bestaat uit meerdere deelgemeentes zoals Korbeek-Dijle en Leefdaal. Het projectgebied ligt ten oosten van de dorpskern van Bertem en nabij de autosnelweg E40. Het gebied wordt in de ruimere omgeving omringd door akker- en weilanden.¹

De hoogte van het projectgebied stijgt van 52,6 m TAW in het zuidoosten naar 57,4 m TAW in het noordwesten, een stijging van ca. 4,8 m over een afstand van ca. 165 m. De dichtstbijzijnde waterloop ligt 273 m ten zuidenwesten van het projectgebied. Het projectgebied ligt op de overgang tussen een heuvel in het noorden en een beekvallei in het zuiden. Door deze landschappelijke ligging en de ligging binnen een gradiëntzone is de trefkans voor het aantreffen van steentijd artefactensites in dit gebied eerder hoog.

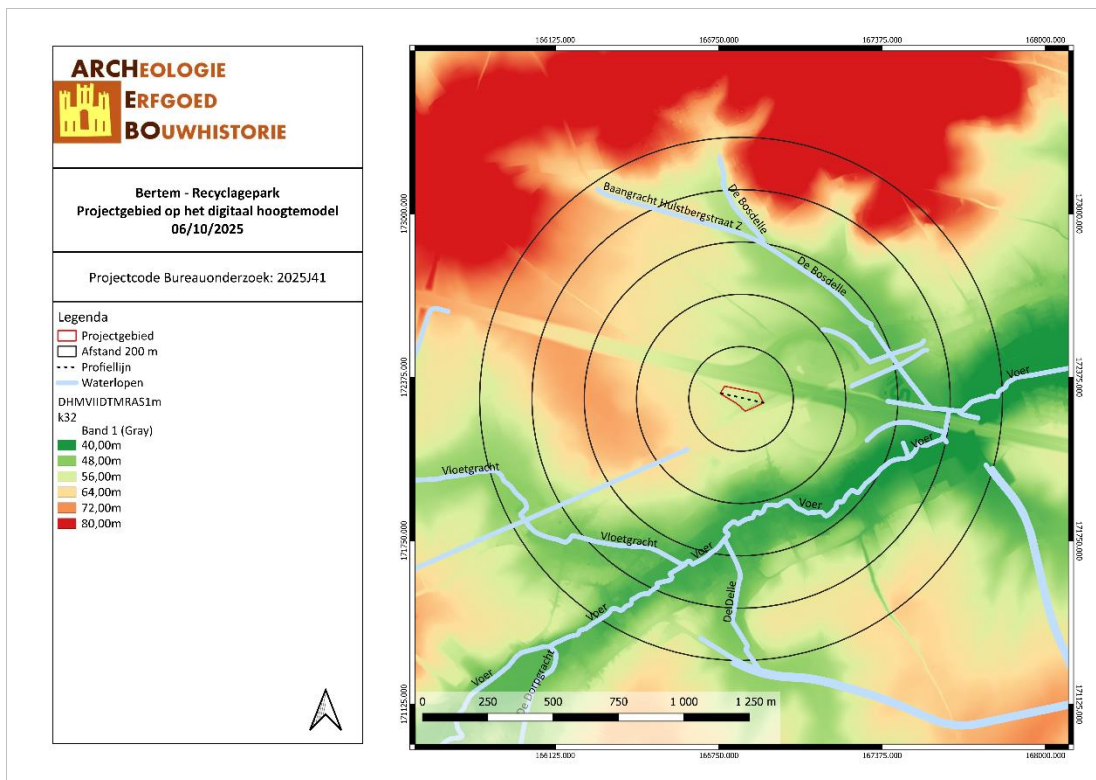
Figuur 8: Hoogteprofiel doorheen het plangebied (ZO-NW) (Geopunt, 2025)

¹ Wikipedia, "Bertem", in Wikipedia, geraadpleegd 6 oktober 2025, <https://nl.wikipedia.org/wiki/Bertem>.

BERE/06/10/25/5 - Digitale aanmaak

Figuur 9: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2025)

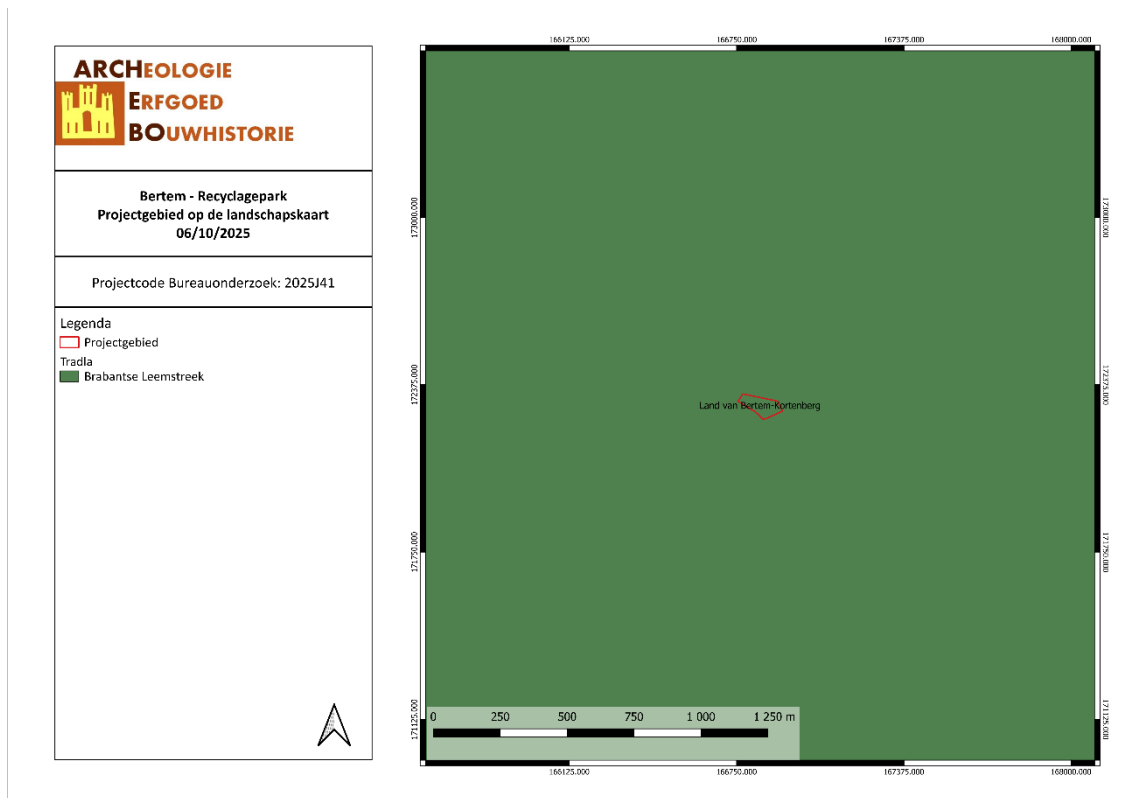
BERE/06/10/25/6 - Digitale aanmaak

Figuur 10: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2025)

3.1.2 Geologie & landschap

3.1.2.1 Fysisch geografisch

Het projectgebied is volgens de Traditionele Landschappenkaart gekarteerd binnen de Brabantse Leemstreek en meer bepaald binnen het land van Bertem-Kortenberg

BERE/06/10/25/7 - Digitale aanmaak

Figuur 11: Situering van het projectgebied op de Landschapskaart (Geopunt, 2025)

3.1.2.2 Paleogeen & neogeen (Tertiair)

Op basis van de Databank Ondergrond Vlaanderen bevindt het projectgebied zich grotendeels binnen de Formatie van Sint-Huibrechts-Hern en een zeer kleine hoek in het oosten valt binnen de Formatie van Lede

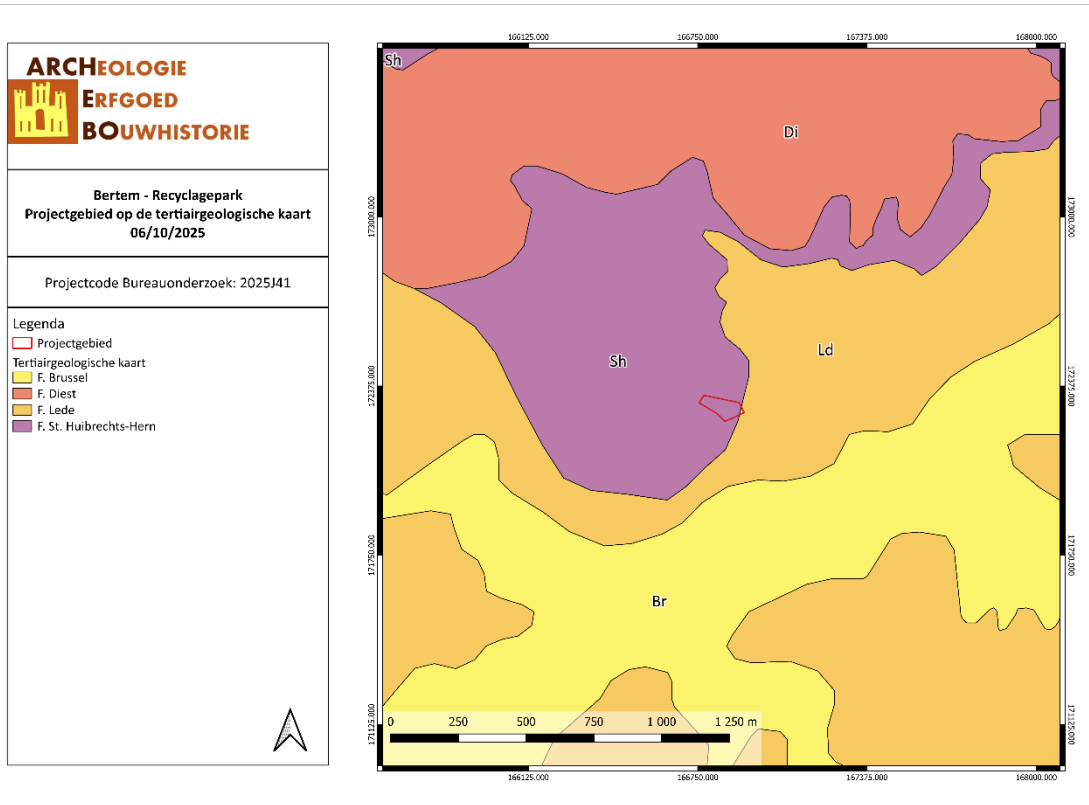
De **Formatie van Sint Huibrechts-Hern** of Sint Huibrechts-Hern Formatie (sic, afkorting: Sh) is een geologische formatie in de ondergrond van het noordoosten van België. De formatie bestaat uit een tot 30 meter dikke laag zand die afgezet werd in een ondiepe (epicontinentale) binnenzee in het vroege Oligoceen (meer precies: Laat-Priaboniaan tot Vroeg-Rupeliaan, rond 32 miljoen jaar geleden). De formatie wordt verdeeld in twee leden. Het Zand van Grimmertingen is een pakket kleiig zand, waarin glauconiet, mica's en fossielen voorkomen. Daarbovenop ligt het Zand van Neerrepen, dat aan de basis een hardground heeft en bestaat uit fijn gelaagd wit zand, onderop vaak glauconiethoudend.

De Formatie van Sint Huibrechts-Hern behoort tot de Tongeren Groep, waartoe ook de deels gelijktijdig afgezette mariene zanden van de Formatie van Zelzate en de jongere lagunaire kleien en zanden van de Formatie van Borgloon behoren. Wanneer de laatste formatie afwezig is liggen op de Formatie van Sint Huibrechts-Hern afzettingen uit de Rupel Groep, zoals de formaties van Boom of Bilzen. Onder de Formatie van Sint Huibrechts-Hern kunnen diverse oudere lagen liggen, zoals afzettingen uit de Landen Groep of Ieper Groep (Laat-Paleoceen tot Vroeg-Eoceen). De Formatie van Sint Huibrechts-Hern wordt gecorreleerd met het Laagpakket van Klimmen uit de Nederlandse lithostratigrafie.²

De **Formatie van Lede** bestaat uit een gelig zand, dat tot de helft aan kalk kan bevatten en zwak glauconiethoudend is. Waar het zand tegen het oppervlak voorkomt is het veelvuldig ontkalkt. Het bevat verschillende kalkzandsteenbanken die tot 20 cm dik kunnen zijn en die in het westen van het kaartblad vanaf Bertem ook als bouwstenen werden ontgonnen. Deze bouwstenen zijn bekend als de Kalkzandsteen van Balegem of Ledesteen. De basis van het zand bestaat uit een laagje grof kwartszand, met gerolde schelpen en visresten. Aan die basis zelf kunnen ook gerolde zandsteenbankfragmenten voorkomen die geoxideerd en aan alle kanten doorboord zijn door organismen (o.a. gebied Zaventem, Nederokkerzeel; Herman et al., in druk). Deze eigenschappen van de basislaag van de Zanden van Lede wijzen op een langdurige tijdspanne waarin erosie en sedimentatie elkaar quasi in balans hielden.³

²“Databank Ondergrond Vlaanderen”.

³ E. Goossens, F. Gullentops, en N. Vandenbergh, *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart - kaartblad 32, Leuven* (Vlaamse overheid, dienst Natuurlijke Rijdommen, 2007), 32.

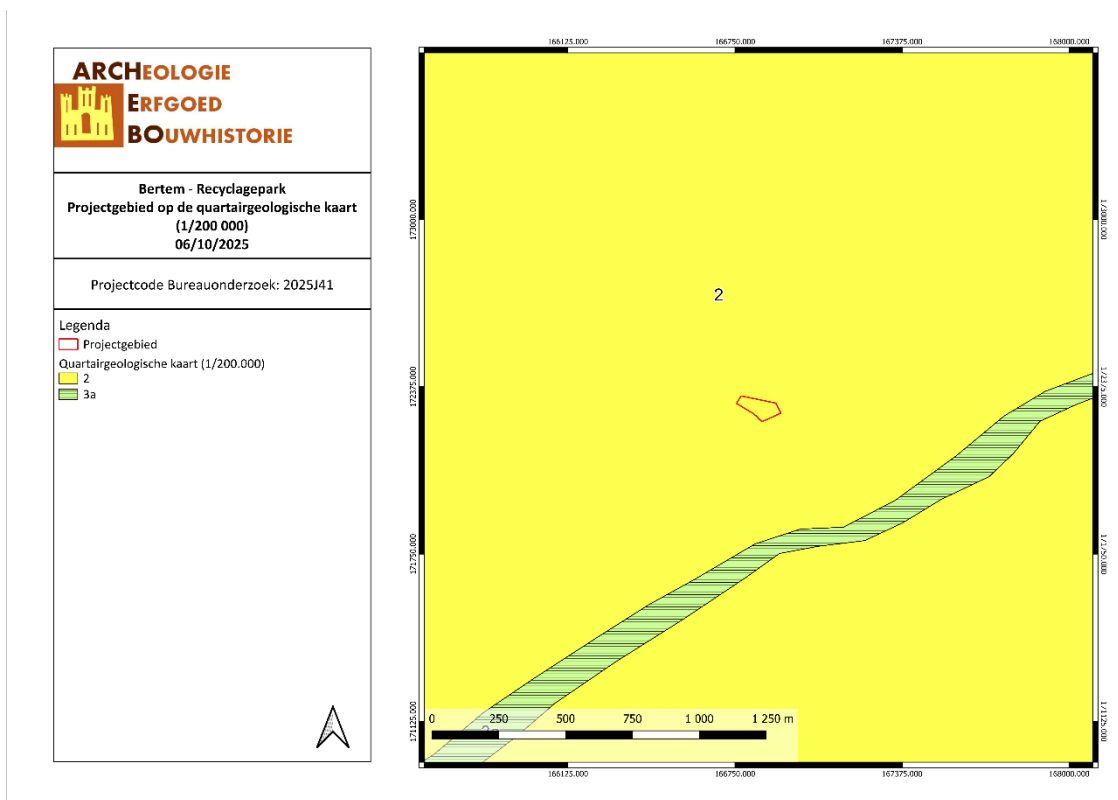

BERE/06/10/25/8 - Digitale aanmaak

Figuur 12: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (Geopunt, 2025)

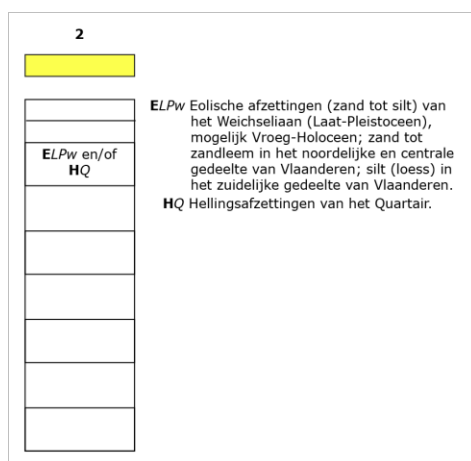
3.1.2.3 Quartair

Volgens de quartairgeologische kaart (1/200.000) bevindt het projectgebied zich volledig binnen type 2. Type 2 omvat fluviatile afzettingen van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal (Laat-Weichseliaan), die mogelijk afgedekt zijn met eolische afzettingen zoals silt in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen en/of hellingsafzettingen van het quartair.⁴

BERE/06/10/25/9 - Digitale aanmaak

Figuur 13: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200 000 (Geopunt, 2025)

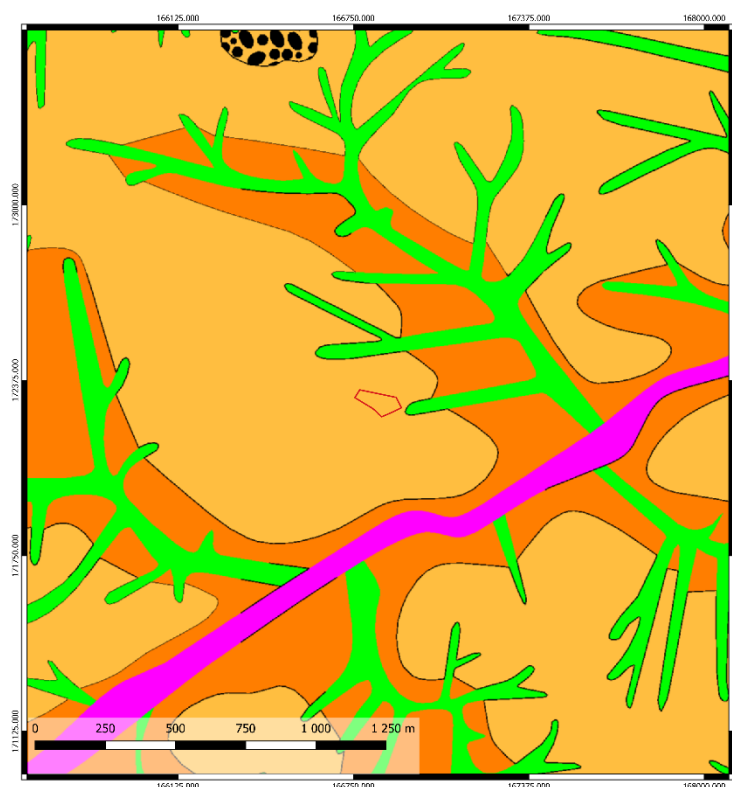
⁴ Databank Ondergrond Vlaanderen.

Volgens de quartairgeologische kaart (1/50.000) kent het volledige projectgebied type 8. Hier vinden we op de quartaire afzettingen een dunner pakket van het type Haspengouwse Leem (g) dat wordt afgedekt door een dikker pakket Brabants Leem (h).

Bij deze eolische leemafzettingen heeft men te maken met pleistocene en de holocene afzetting. Van oud naar jong heeft men hier de Henegouwen leem, de bodem van Rocourt, Haspengouw leem, de bodem van Kesselt en tenslotte Brabant leem. Op deze kaart vindt men echter enkel Haspengouw leem en Brabant leem. Immers is ten eerste uit de diverse boorbeschrijvingen zeer moeilijk het verschil tussen Haspengouw leem en Henegouwen leem af te leiden, en heeft men ten tweede in geen één van deze boorbeschrijvingen de bodem van Rocourt, de Warneton humusrijke leem en de bodem van Kesselt herkend.

De pleistocene leem die in Midden-België afgezet werd, was hoofdzakelijk van Weichsel (Würm) ouderdom. Tijdens deze ijstijd brachten de winden die vooral uit het N-NW kwamen, buiten sneeuw ook loess en zand mee dat opgewaaid werd uit blootliggende sedimenten (ook de Noordzee lag toen droog). Dit materiaal werd dan later weer afgezet, waardoor Midden-België met een leemmantel werd bedekt. Deze leem werd op sommige plaatsen weggespoeld. Zo vindt men nu nog de maximale leemaccumulaties in de depressies langs de lizijden weer. Gebaseerd op de atmosferische vochtigheid kan men twee afzettingsperioden onderscheiden: het Hesbayaan en het Brabantiaan.⁵

<p>ARCHEOLOGIE ERFGOED BOUWHISTORIE</p>
<p>Bertem - Recyclagepark Projectgebied op de Quartairgeologische kaart (1/50 000) 06/10/2025</p>
<p>Projectcode Bureauonderzoek: 2025J41</p>
<p>Legenda Projectgebied Quartairgeologische kaart (1/50.000)</p>

BERE/06/10/25/10 - Digitale aanmaak

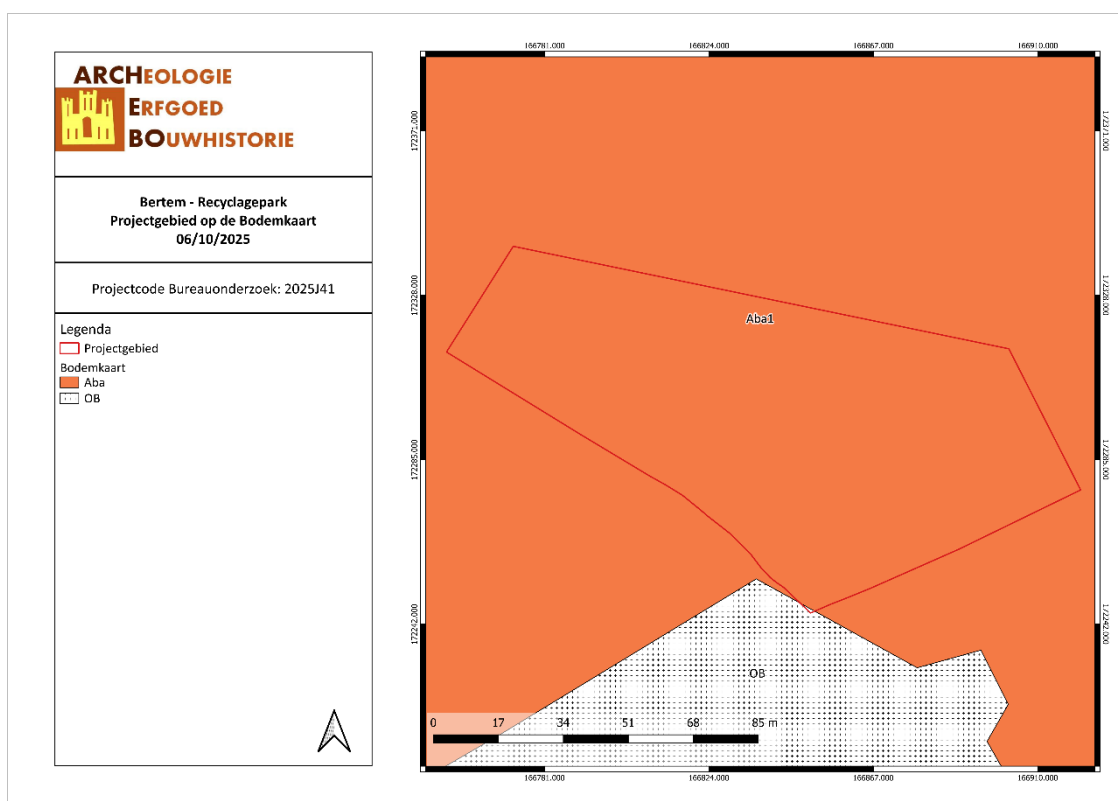
Figuur 14: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50 000 (Geopunt, 2025)

⁵ E. Goossens, F. Gullentops, en N. Vandenberghe, *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart - kaartblad 32, Leuven* (Vlaamse overheid, dienst Natuurlijke Rijdommen, 2007), 28.

3.1.2.4 Bodem, bodemkundig booronderzoek, erosie & bodemgebruik

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het volledige projectgebied binnen een A_{ba}1 bodem.

A_{ba}1-bodems zijn droge leemgronden met een textuur B horizont en een dunne A horizont (minder dan 40 cm dik). Deze serie is ontwikkeld in het Pleistocene loessdek en vertoont onder de dunne A horizont een textuur B horizont die aangereikt is met klei en sesquioxiden. De bouwvoor bestaat uit humushoudend leem, is homogeen en donkerbruin van kleur. De B horizont bestaat uit bruin, zwaar leem (met gemiddeld 20% klei), heeft in de meeste gevallen een goed ontwikkelde polyedrische structuur en kleihuidjes (coatings). Dieper in deze bodem neemt het kleigehalte sterk af en verdwijnt de structuur geleidelijk terwijl de kleur geelbruin wordt. Deze bodems hebben geen watergebrek of -overlast door de gunstige drainage en het hoog waterbergend vermogen.⁶

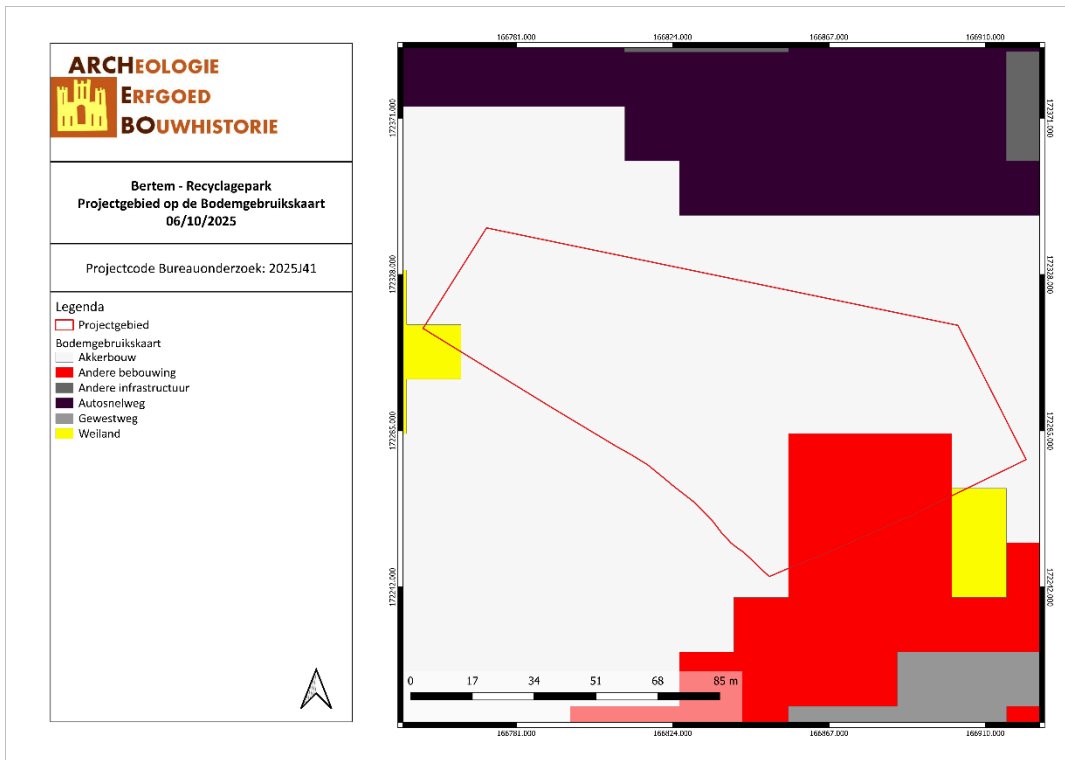

BERE/06/10/25/11 - Digitale aanmaak

Figuur 15: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2025)

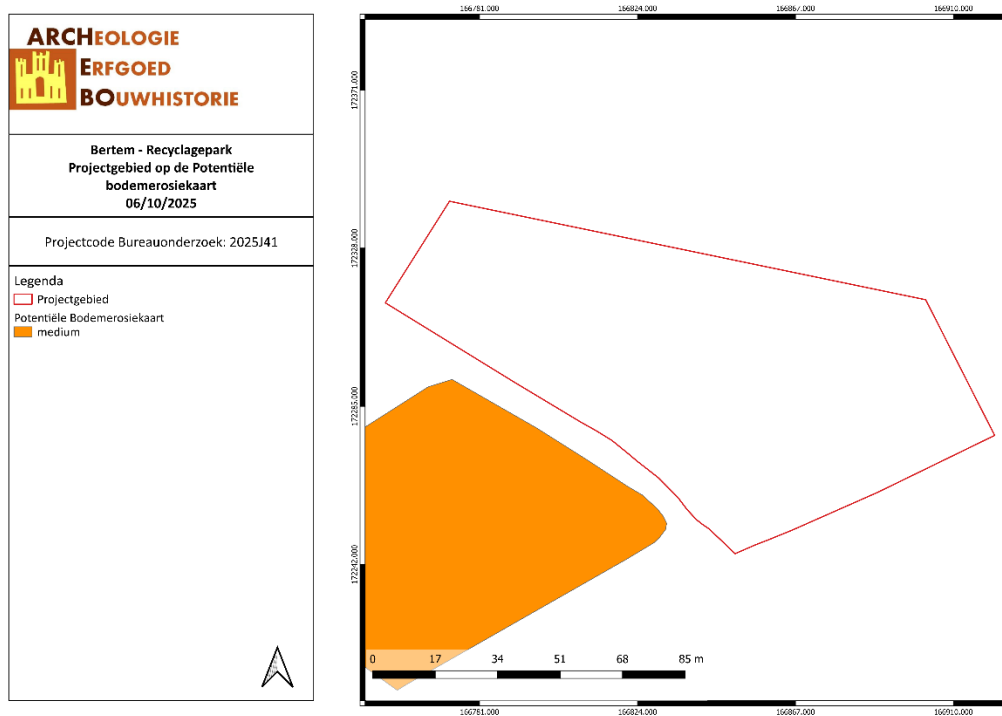
Volgens de bodemgebruikskarta ligt het westelijke gedeelte binnen weiland, het zuidelijke binnen andere bebouwing en de rest van het gebied binnen akkerbouw. Op de potentiële bodemerosiekaart zijn er geen gegevens beschikbaar. Direct ten zuidwesten van het projectgebied is medium erosie terug te vinden.

⁶ VAN RANST E. & SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20.000)*, Gent, 2000, p. 107, 142, 179, 209.

BERE/06/10/25/12 - Digitale aanmaak

Figuur 16: Situering van het projectgebied op de Bodemgebruiksaanpak (DOV, 2025)

BERE/06/10/25/13 - Digitale aanmaak

Figuur 17: Situering van het projectgebied op de Potentiële bodemerosiekaart (DOV, 2025)

3.2 ARCHEOLOGISCHE EN ERFGOEDKUNDIGE DATA

3.2.1 Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

Binnen het projectgebied zijn er geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1km zijn 15 archeologische waarden bekend.

Ca. 763 m ten oosten van het projectgebied (CAI 5155) is tijdens een cartografisch onderzoek een late middeleeuwse hoeve aan het licht gekomen, met een vroege fase in de Karolingische periode. De huidige toestand waar in deze hoeve zich bevindt is ongewijzigd sinds de 18de eeuw.

Ca. 763 m ten oosten van het projectgebied (CAI 5232) is tijdens een cartografisch onderzoek de Sint-Medarduskapel aan het licht gekomen. De oudste vermelding is terug te vinden rond ca. 1153. Tijdens boringen zijn resten aangetroffen van deze kapel, het is mogelijk dat er nog funderingen aanwezig zijn.

Ca. 609 m ten zuidoosten van het projectgebied (CAI 5153) is tijdens een cartografische studie een late middeleeuwse molen aangetroffen. Het betreft de Sint-Veronamolen waarvan een eerste vermelding in 1237.

Ca. 704 m ten zuidoosten van het projectgebied (CAI 226394) heeft een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem plaatsgevonden. Tijdens het proefsleuven onderzoek zijn sporen en objecten van de volle middeleeuwen tot en met de late middeleeuwen aangetroffen. Tijdens de archeologische opgraving van dit gebied (CAI 983628) zijn sporen en materiaal aangetroffen vanaf Romeinse periode tot en met de volle middeleeuwen.

Ca. 797 m ten zuidoosten van het projectgebied (CAI 15153) heeft een archeologische veldkartering plaatsgevonden, waarbij objecten uit de Romeinse tijd en de 17de eeuw zijn aangetroffen. Het betreft in beide gevallen aardewerk.

Ca. 978 m ten zuidoosten van het projectgebied (CAI 210032) is een metaaldetectie vondst gemeld. Het betreft een denier.

Ca. 259 m ten ZZO van het projectgebied (CAI 4778) heeft een archeologische veldkartering plaatsgevonden, hierbij is lithisch materiaal aangetroffen zoals een klingschrabber.

Ca. 488 m ten ZZO van het projectgebied (CAI 150668) is een toevalsvondst gemeld. Het betreffen munten afkomstig uit de Midden-Romeinse tijd.

Ca. 588 m ten ZZO van het projectgebied (CAI 104) heeft een archeologische opgraving plaatsgevonden. Tijdens deze opgraving zijn sporen en vondsten aangetroffen vanaf de Romeinse periode tot de vroege middeleeuwen. Het betreffen bouwfases van de Sint-Veronakapel en een Karolingisch grafveld.

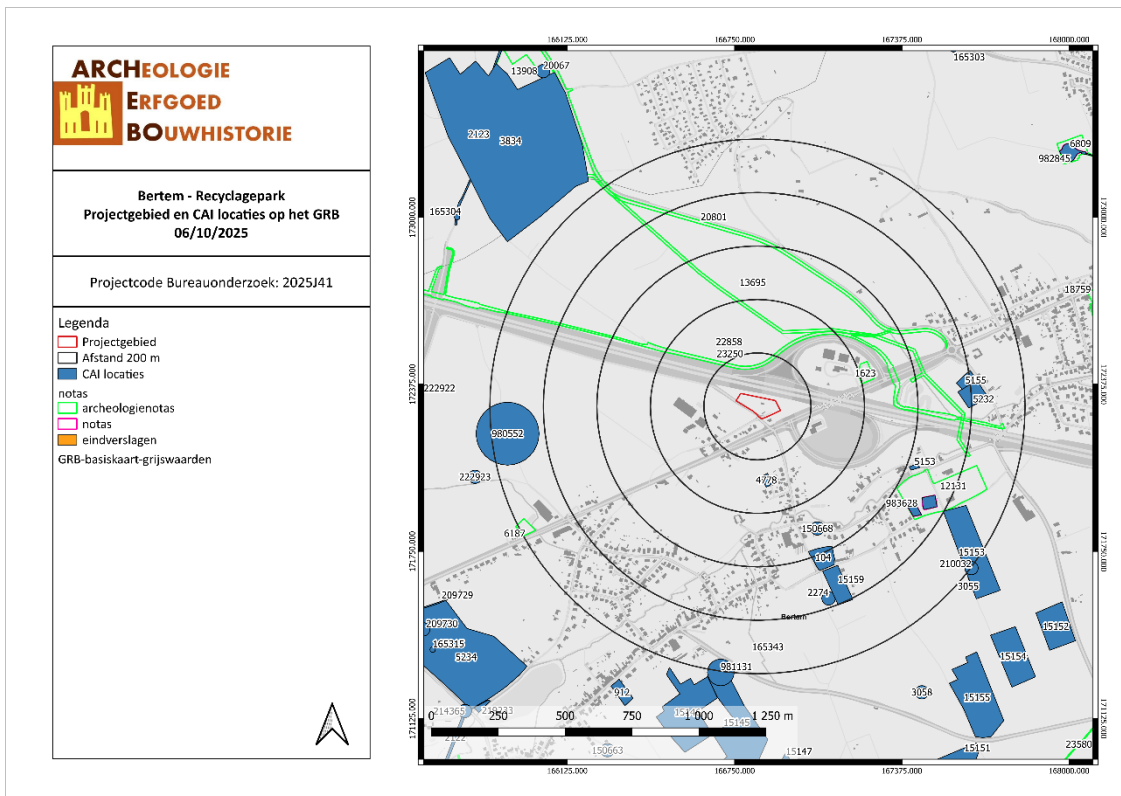
Ca. 668 m ten ZZO van het projectgebied (CAI 15159) heeft een veldkartering plaatsgevonden. Hierbij is aardewerk aangetroffen uit de 17de eeuw.

Ca. 746 m ten ZZO van het projectgebied (CAI 2274) heeft een metaaldetectie onderzoek plaatsgevonden. Er is een Romeinse fibula aangetroffen.

Ca. 902 m ten ZZO van het projectgebied (CAI 165343) ligt een KW liniebunker uit het interbellum en de tweede wereldoorlog.

Ca. 962 m ten zuiden van het projectgebied (CAI 981131) heeft een metaaldetectie onderzoek plaatsgevonden. Hierbij zijn vondsten aangetroffen uit de 17de tot 19de eeuw. Het betreffen funeraire rituele, religieuze objecten en munten.

Ca. 826 m ten oosten van het projectgebied (CAI 980552) heeft een veldkartering plaatsgevonden. Hierbij is een fragment van een gepolijste bijl uit het neolithicum aangetroffen.

BERE/06/10/25/14 - Digitale aanmaak

Figuur 18: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2025)

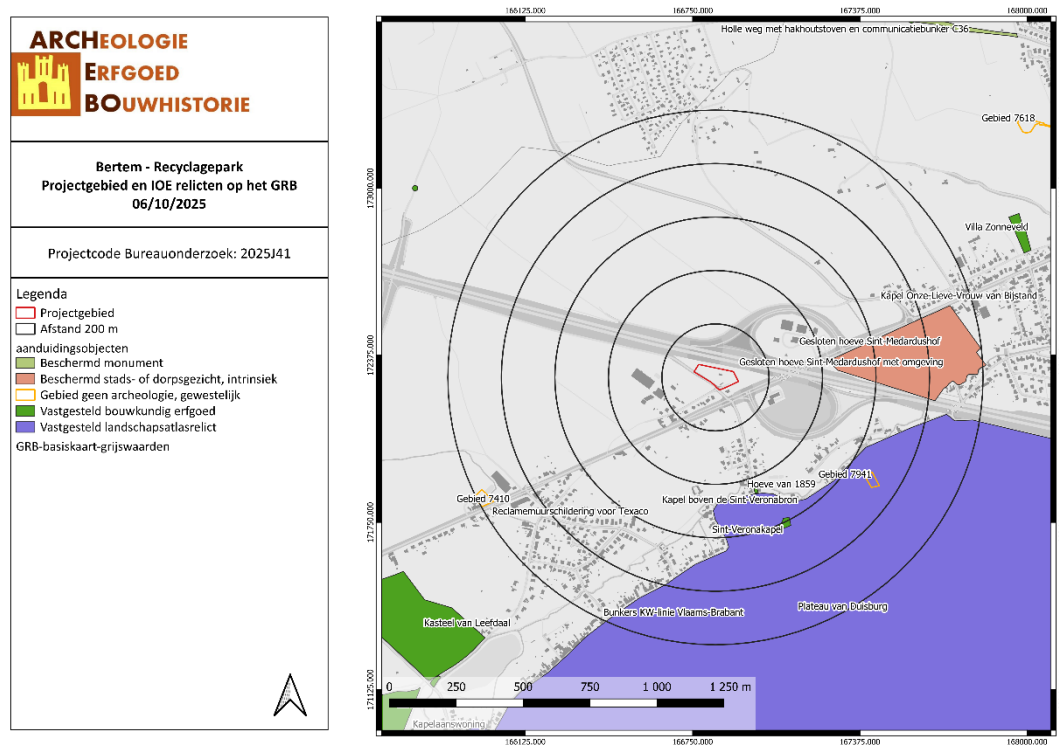
3.2.2 Bekrachtigde archeologienota's en nota's

Binnen een straal van 400 m rondom het projectgebied werden 2 archeologienota's opgesteld. Uit het bureauonderzoek, zie ook CAI 23250 en 22858 lijkt de verwachting voor steentijd tot en met de middeleeuwen. Er is reeds een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Grote delen van het gebied bleken vergraven te zijn en maar een klein deel bewaard waar een Bt-horizont werd aangetroffen. Bijgevolg werd een vervolgonderzoek aanbevolen.⁷

3.2.3 Inventaris Onroerend Erfgoed (IOE)

De Inventaris van het onroerend erfgoed biedt een overzicht van waardevol erfgoed in Vlaanderen. Zowel bouwkundig, archeologisch, landschappelijk als varend erfgoed zijn opgenomen in deze databank, goed voor meer dan 83.000 erfgoedobjecten in totaal. Op basis van diverse zoekcriteria kan er heel gericht naar de verschillende erfgoedobjecten gezocht worden. Erfgoedobjecten kunnen vastgesteld en/of beschermd zijn.⁸

Rondom het projectgebied bevinden zich een aantal gebieden waar vastgesteld is dat er geen archeologie meer aanwezig is. Verder zijn er nog gebieden aangeduid als beschermd monument, vastgesteld bouwkundig erfgoed, vastgesteld landschapsrelict en beschermd stads- of dorpsgezicht.

BERE/06/10/25/15 - Digitale aanmaak

Figuur 19: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2025)

⁷ LOVENIERS M. en M. VAN EYNDE., *Archeologienota F203 Sterrebeek – Bertem te Sterrebeek (Vlaams-Brabant)*, Gent 2022.

⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed, "Inventaris Onroerend Erfgoed", geraadpleegd 24 januari 2024, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

3.3 HISTORIEK EN CARTOGRAFISCHE BRONNEN

3.3.1 Onderzoek historische bronnen

Toponymie en geschiedenis⁹

Het toponiem Bertem is afkomstig van de Germaanse woorden *berhta*- ‘schitterend’ en *haima*- “woning”. De plaatsnaam betekent in dit geval zoveel als ‘schitterende woning’. De plaatsnaam zou ook afgeleid kunnen zijn van *beire*- en *haima*-. Dat zou de naar Bertem “woning in de modder/het moeras” betekenen, wat verwijst naar de natte gronden rond de Voer. Bertem wordt voor het eerst vermeld in een oorkonde uit 1112 als Berthem. Een andere variant op de plaatsnaam is Berten (1170).

Toen Adelhard, een kleinzoon van Karel Martel, in de 9de eeuw toetrad tot de Abdij van Corbie, heeft hij enkele gronden, waaronder het grondgebied van Bertem, aan de abdij geschonken. Tussen 1322 en 1562 kregen de heren van Heverlee de wereldlijke macht over Bertem in handen. In 1562 verkocht de Abdij van Corbie haar cijnsboek, waardoor de familie van Bertie ook rechten verwierf in Bertem. Het cijnsboek werd in 1681 verkocht aan Thomas Stapleton en na diens dood in 1697 hebben de heren van Heverlee hun rechten met die uit het cijnsboek van de Abdij van Corbie verenigd. Tijdens de Franse overheersing werd o.a. Bertem deel van de ‘municipalité de canton Tervuren’. Na vier jaar werd deze fusie teniet gedaan door Napoleon. Bertem bleef een zelfstandige gemeente tot 1977. Bij de gemeentefusies van 1977 werd de nieuwe gemeente Bertem, bestaande uit Bertem zelf, Leefdaal en Korbeek-Dijle, gevormd.¹⁰

3.3.2 Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen

Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijker bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

Vooreerst worden enkele pre-19de-eeuwse cartografische bronnen behandeld, zoals de Villaretkaart en de Ferrariskaart. De Villaretkaart is de eerste topografische kaart van een groot deel van de Zuidelijke Nederlanden. Ze werd gemaakt tussen 1745 en 1748 in opdracht van Lodewijk XV van Frankrijk en werd genoemd naar een van de makers, Jean Villaret (1703-1784). De Ferrariskaarten zijn een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Ze zijn opgemaakt tussen 1771 en 1778 onder leiding van veldmaarschalk Joseph de Ferraris. Het is de eerste systematische kartering van het Belgische grondgebied, hoewel soms lokale verschuivingen mogelijk zijn.¹¹

De Villaretkaart toont aan dat het projectgebied gelegen is op een plateau langs een kruising van wegen. Ook de Ferrariskaart toont aan dat het projectgebied hoger gelegen is en in gebruik is als landbouwgrond. Op beide kaarten is geen bebouwing terug te vinden.

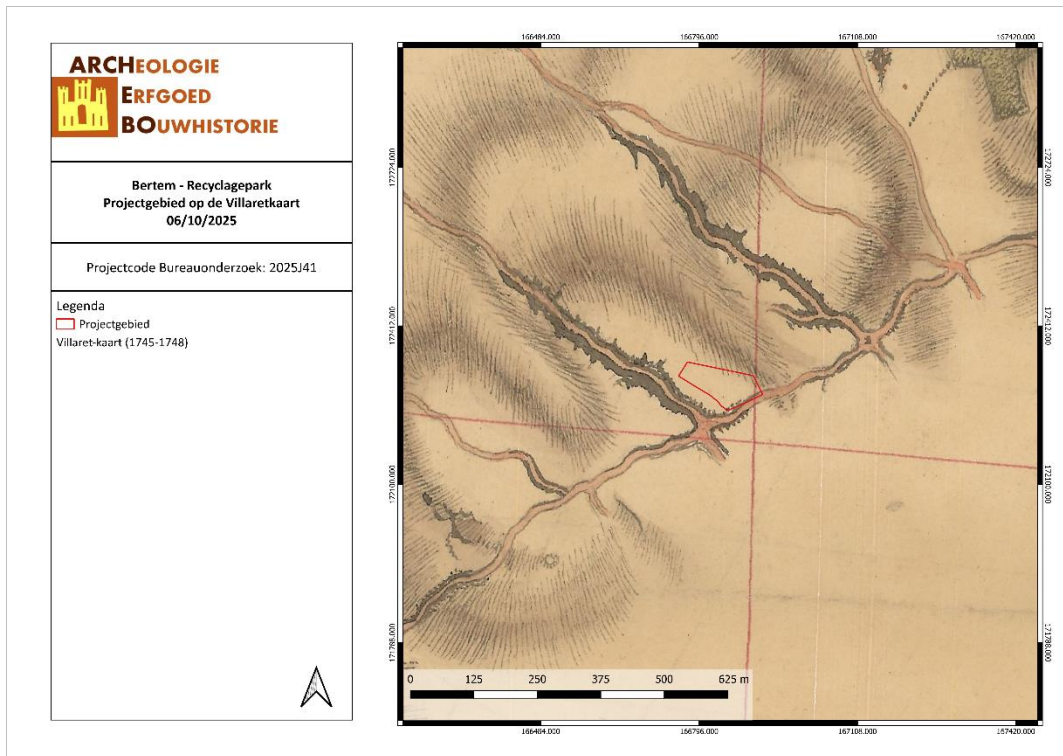
⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed, “Inventaris Onroerend Erfgoed”, geraadpleegd 6 oktober 2025, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

Wikipedia, “Bertem”.

¹⁰ Claesen e.a., ‘Archeologienota Bertem - Sint-Franciscusberg’, 22–23.

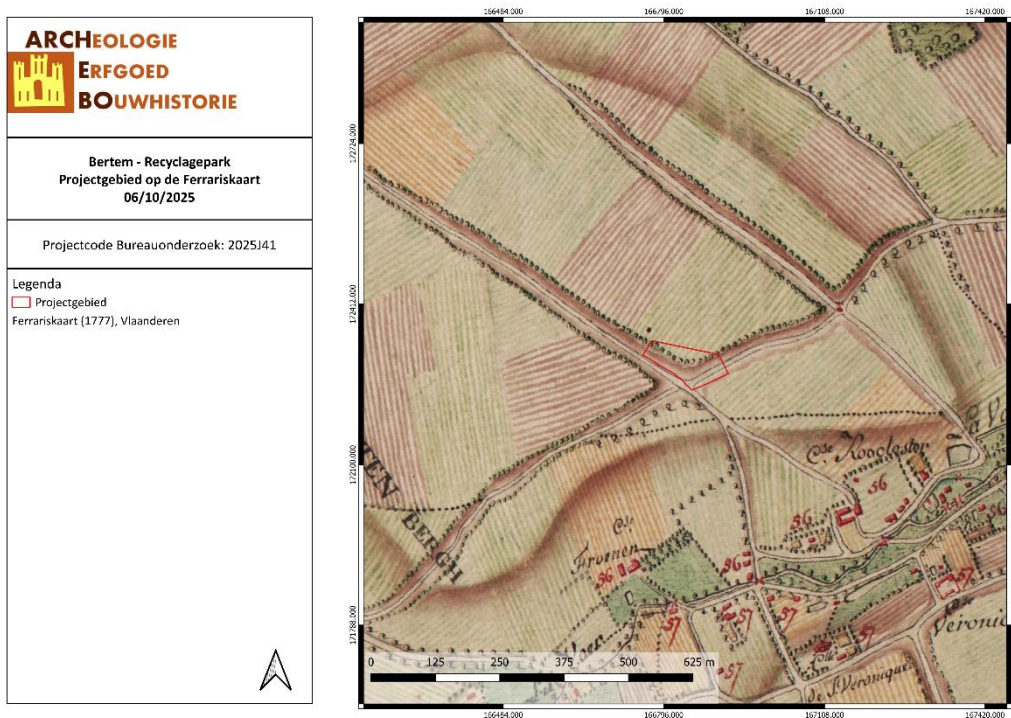
¹¹ ‘Villaretkaart’, in *Wikipedia*, 6 februari 2020, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Villaretkaart&oldid=55613913>;

‘Ferrariskaarten’, in *Wikipedia*, 26 december 2019, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Ferrariskaarten&oldid=55318413>.

BERE/06/10/25/16 - Digitale aanmaak

Figuur 20: Detail uit de Villaretkaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2025)

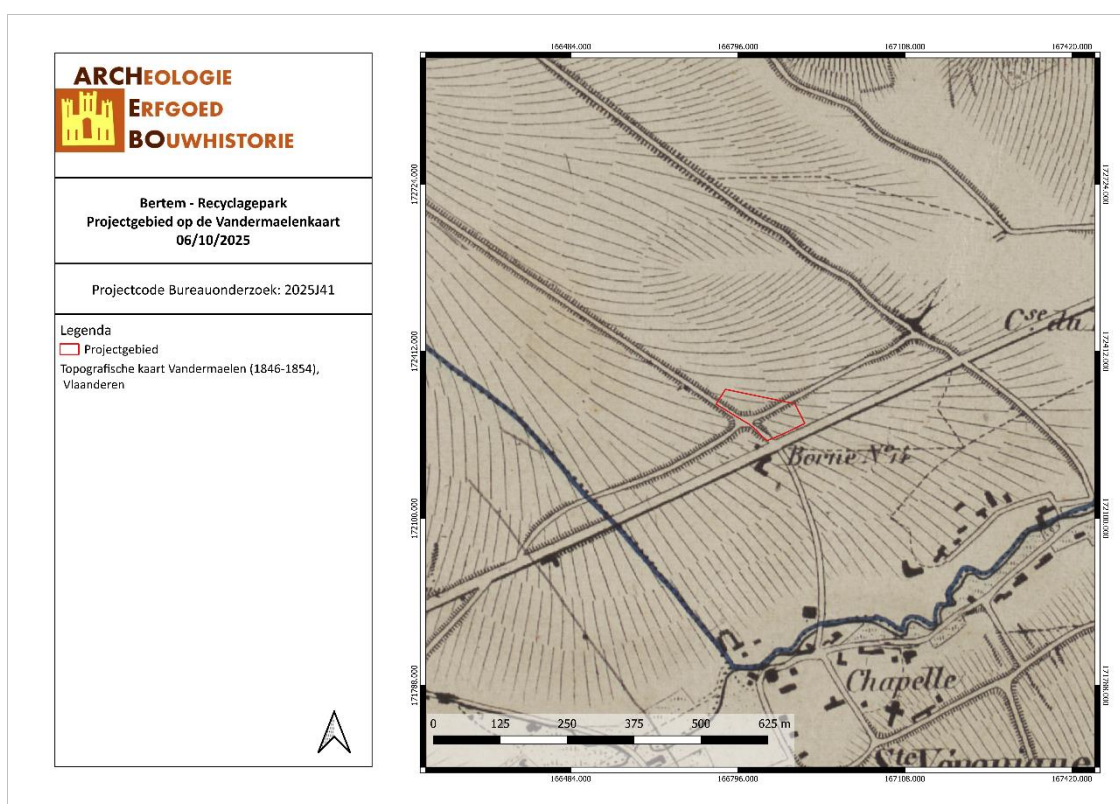

BERE/06/10/25/17 - Digitale aanmaak

Figuur 21: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2025)

Vervolgens worden vier cartografische bronnen uit de 19de eeuw vergeleken. De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering van de wet van 10 april 1841. De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.¹² De kaarten Vandermaelen of Vandermaelenkaarten zijn een verzameling van historische kaarten van België, gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Deze kaarten geven een gedetailleerd beeld van heel België en worden beschouwd als de opvolger van de Ferrariskaarten uit de periode 1771-1778. Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Een vierde bron is de topografische kaart van 1873.

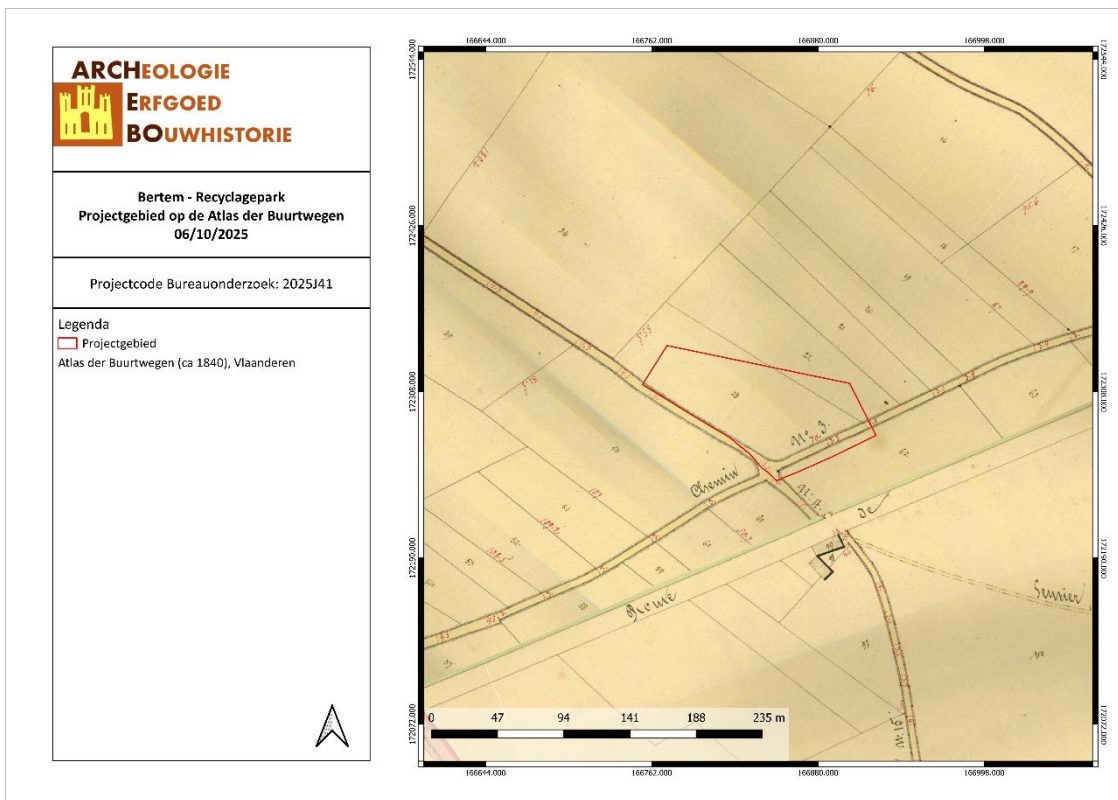
Op de Vandermaelenkaart is het projectgebied iets te ver naar het zuiden geprojecteerd. De Atlas der Buurtwegen en de Popp-kaart tonen hetzelfde beeld, dat het projectgebied gelegen is op een kruising van twee wegen. De steenweg ten zuiden van het projectgebied werd aangelegd in de 19de eeuw. Tot slot is er op geen enkele historische kaart bebouwing terug te vinden binnen het projectgebied.

BERE/06/10/25/18 - Digitale aanmaak

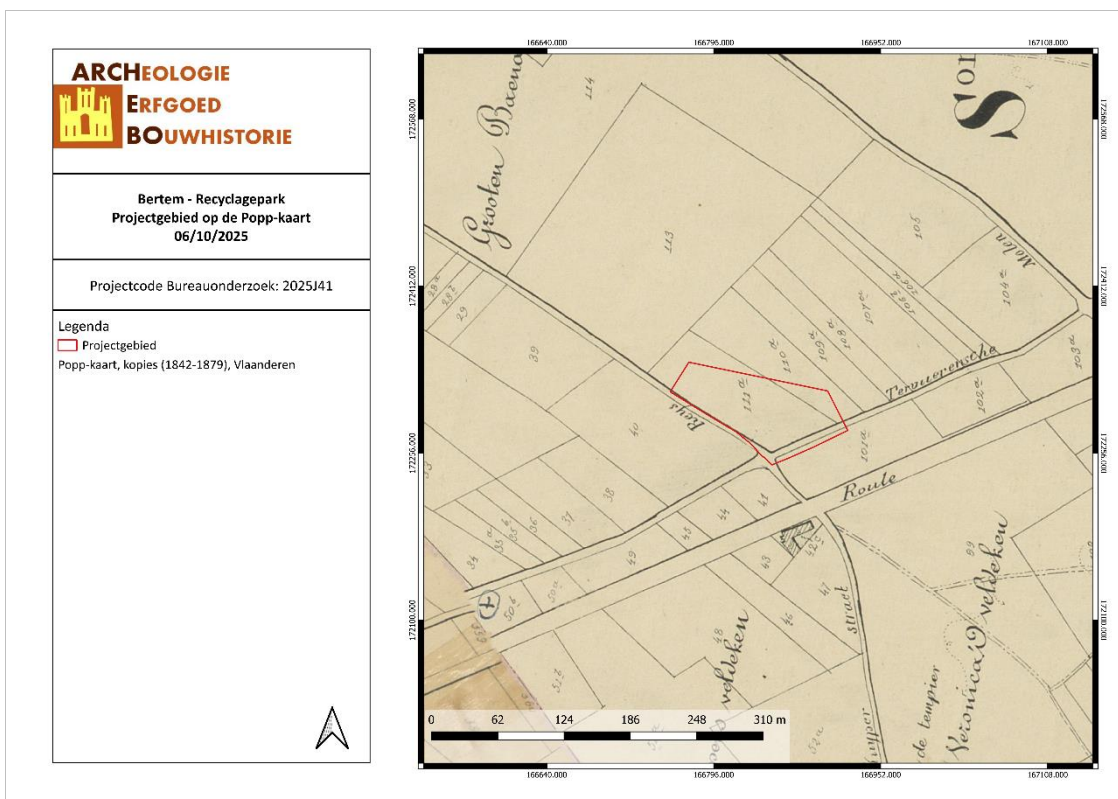
Figuur 22: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2025)

¹² Geopunt Vlaanderen, "Atlas der Buurtwegen", geraadpleegd 24 januari 2024, <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

BERE/06/10/25/19 - Digitale aanmaak

Figuur 23: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2025)

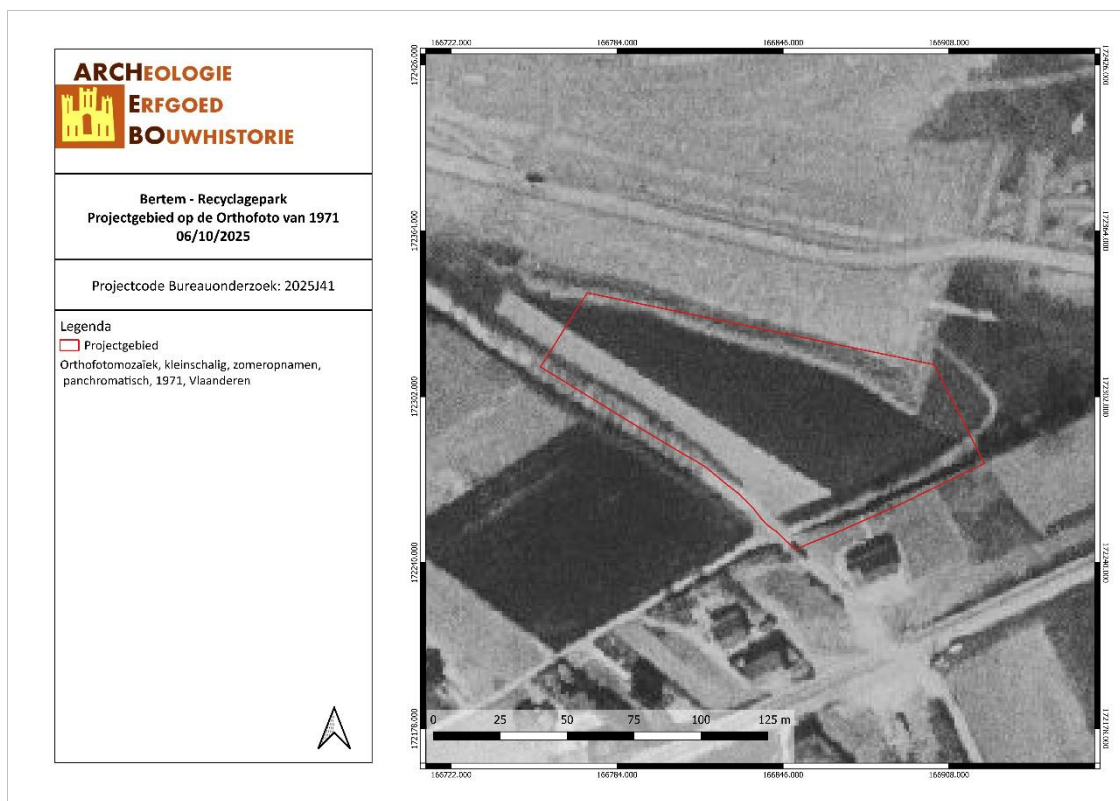

BERE/06/10/25/20 - Digitale aanmaak

Figuur 24: Situering van het projectgebied op de Popp-kaart (Geopunt, 2025)

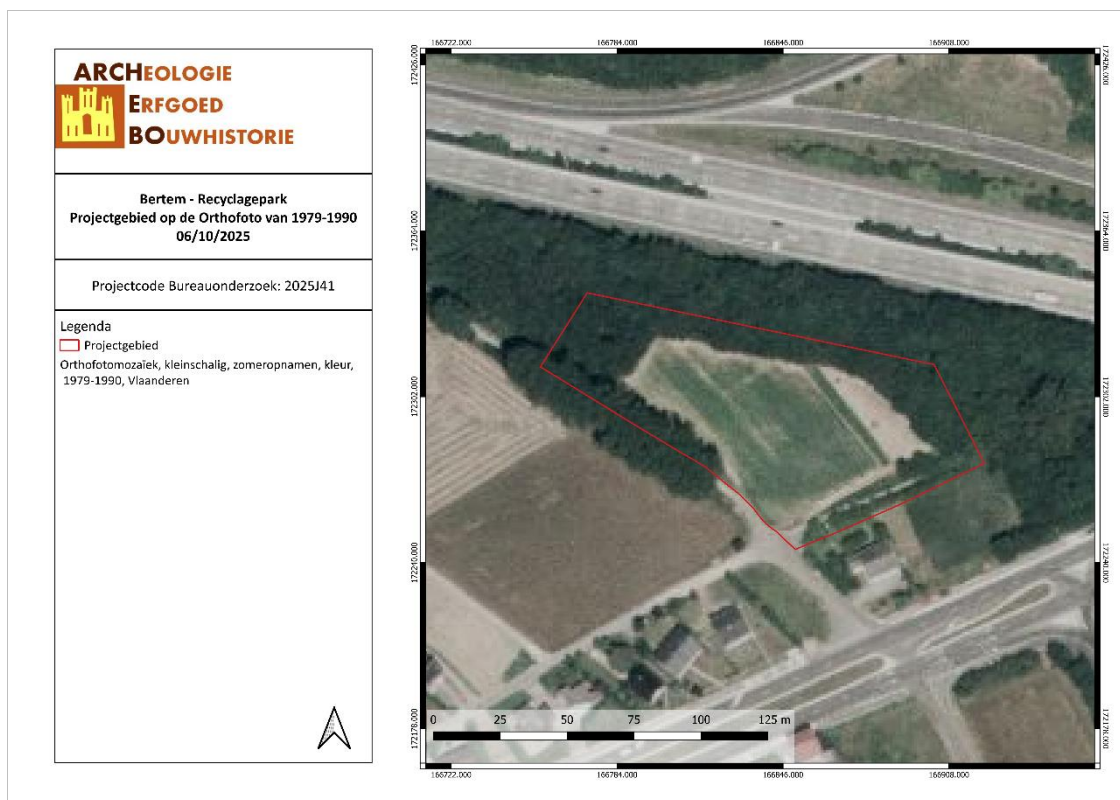
Vervolgens worden er topografische kaarten en luchtfoto's uit de 20ste en 21ste eeuw vergeleken.

De topografische kaarten van 1873 tot en met 1939 tonen hetzelfde aan als de oudere historische kaarten. Op de orthofoto van 1971 is het projectgebied in gebruik als akkerland/weiland. Op de orthofoto van 1979-1990 is het centrale gebied in gebruik als weiland. De randen rondom zijn begroeid met bomen. Vanaf de orthofoto van 2000-2003 is het huidige containerpark terug te vinden. Dit is meteen ook de huidige situatie.

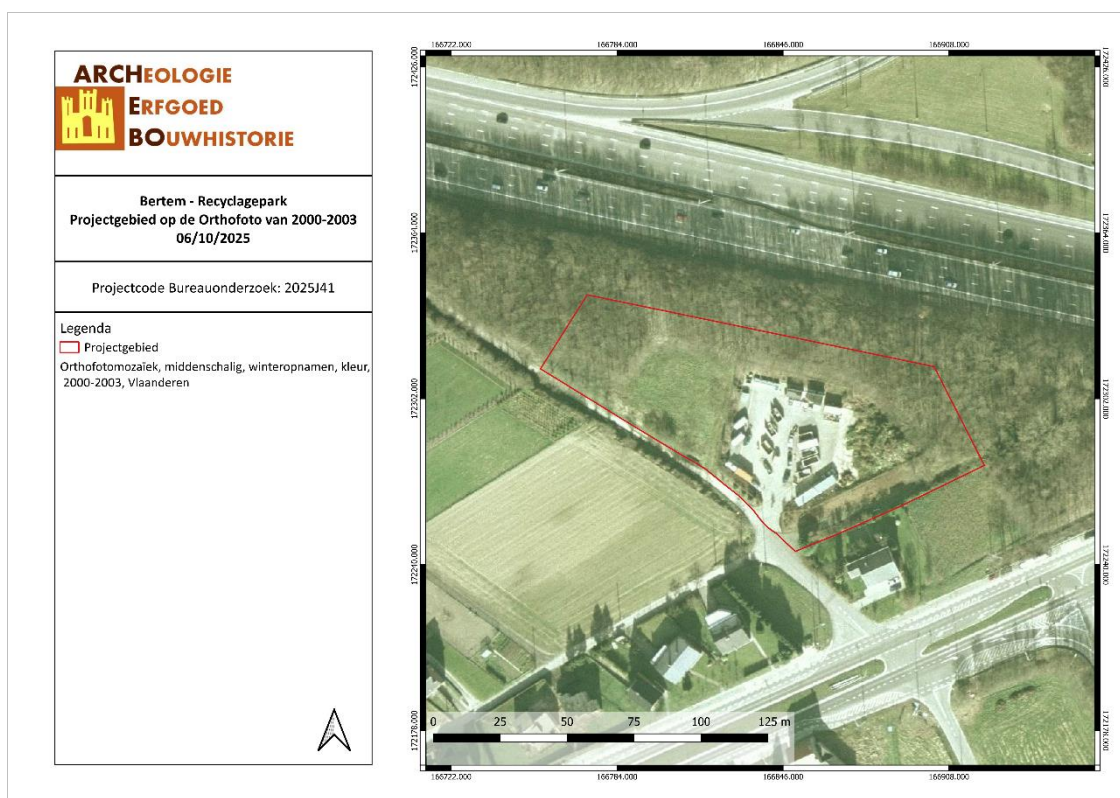
BERE/06/10/25/21 - Digitale aanmaak

Figuur 25: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt, 2025)

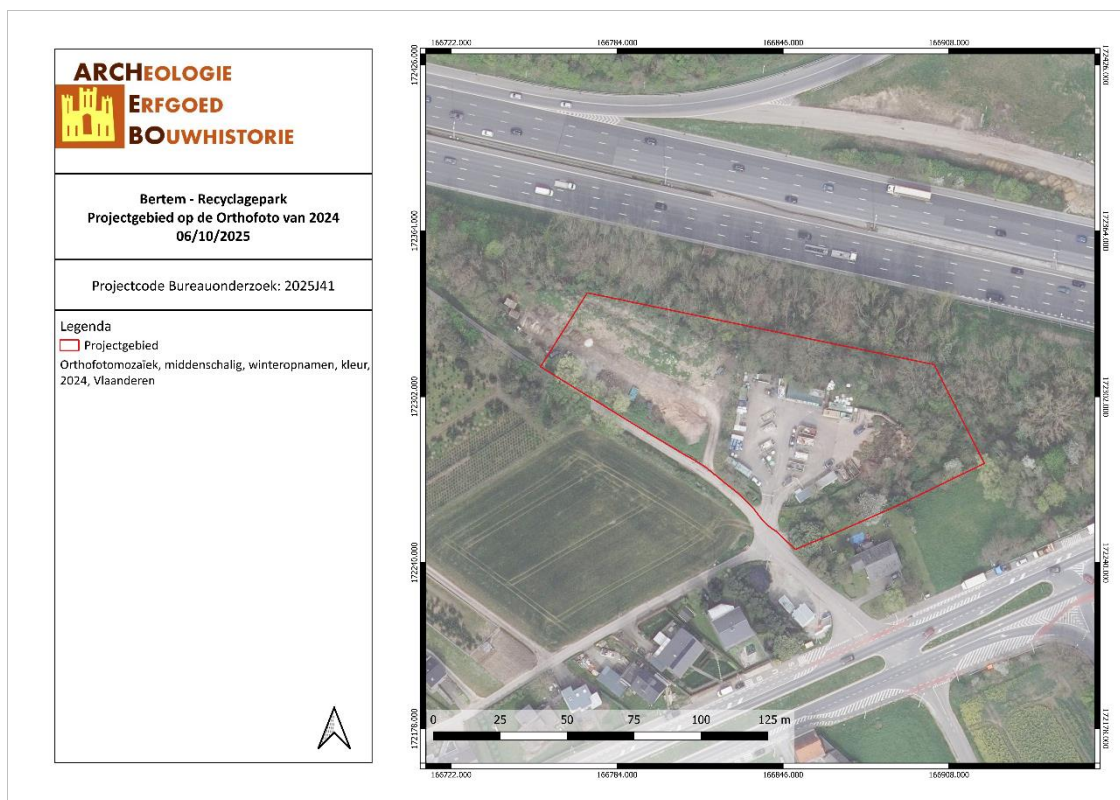
BERE/06/10/25/22 - Digitale aanmaak

Figuur 26: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1979-1990 (Geopunt, 2025)

BERE/06/10/25/23 - Digitale aanmaak

Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2000-2003 (Geopunt, 2025)

BERE/06/10/25/24 - Digitale aanmaak

Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2024 (Geopunt, 2025)

3.4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Op basis van bovenstaande gegevens kan er een verwachting opgesteld worden naar mogelijke archeologische waarden binnen het projectgebied.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het volledige projectgebied binnen een Aba1 bodem. Aba1-bodems zijn droge leemgronden met een textuur B horizont en een dunne A horizont (minder dan 40 cm dik). Deze serie is ontwikkeld in het Pleistocene loessdek en vertoont onder de dunne A horizont een textuur B horizont die aangereikt is met klei en sesquioxiden. De bouwvoor bestaat uit humushoudend leem, is homogeen en donkerbruin van kleur. De B horizont bestaat uit bruin, zwaar leem (met gemiddeld 20% klei), heeft in de meeste gevallen een goed ontwikkelde polyedrische structuur en kleihuidjes (coatings). Dieper in deze bodem neemt het kleigehalte sterk af en verdwijnt de structuur geleidelijk terwijl de kleur geelbruin wordt. Deze bodems hebben geen watergebrek of -overlast door de gunstige drainage en het hoog waterbergend vermogen.

De hoogte van het projectgebied stijgt van 52,6 m TAW in het zuidoosten naar 57,4 m TAW in het noordwesten, een stijging van ca. 4,8 m over een afstand van ca. 165 m. De dichtstbijzijnde waterloop ligt 273 m ten zuidenwesten van het projectgebied. Het projectgebied ligt op de overgang tussen een heuvel in het noorden en een beekvallei in het zuiden. Door deze landschappelijke ligging en de ligging binnen een gradiëntzone is de trefkans voor het aantreffen van steentijd artefactensites in dit gebied eerder hoog.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied geen bebouwing of verharding aanwezig is tot op de orthofoto van 2000-2003. Op deze foto is het huidige containerpark voor het eerst terug te vinden.

Binnen het projectgebied zijn er geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied liggen 15 CAI locaties. Het gaat om verschillende cartografische studies zoals deze van het gebied rondom de Sint-Medarduskapel. Verder hebben er een heel tal veldkarteringen plaatsgevonden, waarbij vondsten vanaf de steentijd tot en met de 17de eeuw zijn aangetroffen. Er zijn ook een tweetal vondstelingen gebeurt uit de Romeinse periode. Daarnaast heeft er ook metaaldetectie onderzoek plaatsgevonden die vondsten uit de Romeinse tot 19de eeuw hebben opgeleverd. Eén enkele CAI locaties betreft een bunker uit de KW linie. Tot slot heeft een proefsleuvenonderzoek plaatsgevonden. Met daaropvolgend een archeologische opgraving. Tot slot heeft in de naburige Sint-Veronakapel ook een opgraving plaatsgevonden.

Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van de steentijd tot en met de Nieuwe Tijd. Aangezien er in de ruime omgeving nog weinig archeologisch onderzoek werd uitgevoerd is er een kans op kenniswinst.

4 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het bureauonderzoek samengevat en geanalyseerd. Deze analyse leidt tot een advies voor een eventueel vervolgonderzoek of voor een vrijgave van het terrein. Dit advies dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.1 ALGEMEEN

Binnen het projectgebied is reeds een verharding terug te vinden afkomstig van het recyclagepark. Alvorens te starten met de werken wordt deze verharding verwijderd.

Ter hoogte van de Baanakkerweg zal de bestaande toegangsweg behouden worden. Het volledige projectgebied zal vanaf dit punt verhard worden met uitzondering van de buitenste randen waar een groenzone van ca. 3 à 5 m breed wordt aangelegd. Parallel met de Baanakkerweg loopt een holle weg met een talud, deze talud dient ook behouden te worden. Binnen het verharde gebied zullen zones voorzien worden om met een voertuig te rijden. Verder zijn er zones waar verzonken containers komen te staan (oosten). Deze zones zullen dieper verstoord worden aangezien deze containers worden ingegraven. Dit zal voor een verstoring zorgen van ca. 2 à 3 m onder het mV. Verder zijn er in het zuidoosten en in het centrale deel twee weegbruggen voorzien. Parallel aan de te behouden talud wordt een afdak voorzien voor de stockage van afval. Tot slot wordt er aan de in- en uitgang langs de Baanakkerweg een portiersunit voorzien. Hoe diep deze unit de ondergrond zal verstoren is niet bekend. Het is onbekend tot op welke diepte reeds een verstoring heeft plaatsgevonden binnen de reeds verharde zones. Bij de nieuwe toestand is er een verzonken gedeelte in het oosten van het projectgebied. Dit zal voor een verstoring zorgen tot op een diepte van ca. 2 à 3 m onder het mV. Welke verstoring de portiersunit zal veroorzaken is niet geweten. Bijgevolg wordt er uitgegaan van een totale verstoring van het volledige projectgebied met uitzondering van de te behouden talud parallel aan de Baanakkerweg.

4.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*

Binnen het projectgebied zijn er geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied liggen 15 CAI locaties. Het gaat om verschillende cartografische studies zoals deze van het gebied rondom de Sint-Medarduskapel. Verder hebben er een heel tal veldkarteringen plaatsgevonden, waarbij vondsten vanaf de steentijd tot en met de 17de eeuw zijn aangetroffen. Er zijn ook een tweetal vondstelingen gebeurt uit de Romeinse periode. Daarnaast heeft er ook metaaldetectie onderzoek plaatsgevonden die vondsten uit de Romeinse tot 19de eeuw hebben opgeleverd. Eén enkele CAI locaties betreft een bunker uit de KW linie. Tot slot heeft een proefsleuvenonderzoek plaatsgevonden. Met daaropvolgend een archeologische opgraving. Tot slot heeft in de naburige Sint-Veronakapel ook een opgraving plaatsgevonden.

2. *Welke info valt er te vinden over de voormalige constructies op het terrein?*

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied geen bebouwing of verharding aanwezig is tot op de orthofoto van 2000-2003. Op deze foto is het huidige containerpark voor het eerst terug te vinden.

3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?*

De hoogte van het projectgebied stijgt van 52,6 m TAW in het zuidoosten naar 57,4 m TAW in het noordwesten, een stijging van ca. 4,8 m over een afstand van ca. 165 m. De dichtstbijzijnde waterloop ligt 273 m ten zuidenwesten van het projectgebied. Het projectgebied ligt op de overgang tussen een heuvel in het noorden en een beekvallei in het zuiden. Door deze landschappelijke ligging en de ligging binnen een gradiëntzone is de trefkans voor het aantreffen van steentijd artefactensites in dit gebied eerder hoog.

Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van de steentijd tot en met de Nieuwe Tijd. Aangezien er in de ruime omgeving nog weinig archeologisch onderzoek werd uitgevoerd is er een kans op kenniswinst.

4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

Welke verstoringsgraad de verharding en het slopen hiervan op het projectgebied heeft gehad kan op basis van het bureauonderzoek niet gezegd worden. Op de rest van het terrein wordt geen al te grote verstoring verwacht.

4.3 SAMENVATTING / ASSESSMENT BUREAUONDERZOEK

In deze samenvatting wordt een kort overzicht gegeven van de werkwijze van het bureauonderzoek en de belangrijkste conclusies. Bovendien wordt een afweging gemaakt van de noodzaak voor verder vooronderzoek voor de locatie.

4.3.1 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

Binnen het projectgebied is reeds een verharding terug te vinden afkomstig van het recyclagepark. Alvorens te starten met de werken wordt deze verharding verwijderd.

Ter hoogte van de Baanakkerweg zal de bestaande toegangsweg behouden worden. Het volledige projectgebied zal vanaf dit punt verhard worden met uitzondering van de buitenste randen waar een groenzone van ca. 3 à 5 m breed wordt aangelegd. Parallel met de Baanakkerweg loopt een holle weg met een talud, deze talud dient ook behouden te worden. Binnen het verharde gebied zullen zones voorzien worden om met een voertuig te rijden. Verder zijn er zones waar verzonken containers komen te staan (oosten). Deze zones zullen dieper verstoord worden aangezien deze containers worden ingegraven. Dit zal voor een verstoring zorgen van ca. 2 à 3 m onder het mV. Verder zijn er in het zuidoosten en in het centrale deel twee weegbruggen voorzien. Parallel aan de te behouden talud wordt een afdak voorzien voor de stockage van afval. Tot slot wordt er aan de in- en uitgang langs de Baanakkerweg een portiersunit voorzien. Hoe diep deze unit de ondergrond zal verstoren is niet bekend. Het is onbekend tot op welke diepte reeds een verstoring heeft plaatsgevonden binnen de reeds verharde zones. Bij de nieuwe toestand is er een verzonken gedeelte in het oosten van het projectgebied. Dit zal voor een verstoring zorgen tot op een diepte van ca. 2 à 3 m onder het mV. Welke verstoring de portiersunit zal veroorzaken is niet geweten. Bijgevolg wordt er uitgegaan van een totale verstoring van het volledige projectgebied met uitzondering van de te behouden talud parallel aan de Baanakkerweg.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het volledige projectgebied binnen een Aba1 bodem. Aba1-bodems zijn droge leemgronden met een textuur B horizont en een dunne A horizont (minder dan 40 cm dik). Deze serie is ontwikkeld in het Pleistocene loessdek en vertoont onder de dunne A horizont een textuur B horizont die aangereikt is met klei en sesquioxiden. De bouwvoor bestaat uit humushoudend

leem, is homogeen en donkerbruin van kleur. De B horizont bestaat uit bruin, zwaar leem (met gemiddeld 20% klei), heeft in de meeste gevallen een goed ontwikkelde polyedrische structuur en kleihuidjes (coatings). Dieper in deze bodem neemt het kleigehalte sterk af en verdwijnt de structuur geleidelijk terwijl de kleur geelbruin wordt. Deze bodems hebben geen watergebrek of -overlast door de gunstige drainage en het hoog waterbergend vermogen.

De hoogte van het projectgebied stijgt van 52,6 m TAW in het zuidoosten naar 57,4 m TAW in het noordwesten, een stijging van ca. 4,8 m over een afstand van ca. 165 m. De dichtstbijzijnde waterloop ligt 273 m ten zuidenwesten van het projectgebied. Het projectgebied ligt op de overgang tussen een heuvel in het noorden en een beekvallei in het zuiden. Door deze landschappelijke ligging en de ligging binnen een gradiëntzone is de trefkans voor het aantreffen van steentijd artefactensites in dit gebied eerder hoog.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied geen bebouwing of verharding aanwezig is tot op de orthofoto van 2000-2003. Op deze foto is het huidige containerpark voor het eerst terug te vinden.

Binnen het projectgebied zijn er geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied liggen 15 CAI locaties. Het gaat om verschillende cartografische studies zoals deze van het gebied rondom de Sint-Medarduskapel. Verder hebben er een heel tal veldkarteringen plaatsgevonden, waarbij vondsten vanaf de steentijd tot en met de 17de eeuw zijn aangetroffen. Er zijn ook een tweetal vondstelingen gebeurt uit de Romeinse periode. Daarnaast heeft er ook metaaldetectie onderzoek plaatsgevonden die vondsten uit de Romeinse tot 19de eeuw hebben opgeleverd. Eén enkele CAI locaties betreft een bunker uit de KW linie. Tot slot heeft een proefsleuvenonderzoek plaatsgevonden. Met daaropvolgend een archeologische opgraving. Tot slot heeft in de naburige Sint-Veronakapel ook een opgraving plaatsgevonden.

Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van de steentijd tot en met de Nieuwe Tijd. Aangezien er in de ruime omgeving nog weinig archeologisch onderzoek werd uitgevoerd is er een kans op kenniswinst.

4.3.2 Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek

De hoogte van het projectgebied stijgt van 52,6 m TAW in het zuidoosten naar 57,4 m TAW in het noordwesten, een stijging van ca. 4,8 m over een afstand van ca. 165 m. De dichtstbijzijnde waterloop ligt 273 m ten zuidenwesten van het projectgebied. Het projectgebied ligt op de overgang tussen een heuvel in het noorden en een beekvallei in het zuiden. Door deze landschappelijke ligging en de ligging binnen een gradiëntzone is de trefkans voor het aantreffen van steentijd artefactensites in dit gebied eerder hoog.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied geen bebouwing of verharding aanwezig is tot op de orthofoto van 2000-2003. Op deze foto is het huidige containerpark voor het eerst terug te vinden.

Binnen het projectgebied zijn er geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied liggen 15 CAI locaties. Het gaat om verschillende cartografische studies zoals deze van het gebied rondom de Sint-Medarduskapel. Verder hebben er een heel tal veldkarteringen plaatsgevonden, waarbij vondsten vanaf de steentijd tot en met de 17de eeuw zijn aangetroffen. Er zijn ook een tweetal vondstelingen gebeurt uit de Romeinse periode. Daarnaast heeft er ook metaaldetectie onderzoek plaatsgevonden die vondsten uit de Romeinse tot 19de eeuw hebben opgeleverd. Eén enkele CAI locaties betreft een bunker uit de KW linie. Tot slot heeft een proefsleuvenonderzoek plaatsgevonden.

Met daaropvolgend een archeologische opgraving. Tot slot heeft in de naburige Sint-Veronakapel ook een opgraving plaatsgevonden.

Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van de steentijd tot en met de Nieuwe Tijd. Aangezien er in de ruime omgeving nog weinig archeologisch onderzoek werd uitgevoerd is er een kans op kenniswinst.

4.4 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat de geplande werken het archeologisch bodemarchief zullen verstoren en er bijkomende maatregelen nodig zijn. Dit wordt verder besproken in het 'Programma van maatregelen'.

5 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

CLAESEN J., et al., 'Archeologienota Bertem - Sint-Franciscusberg', Kortenaeken 2019, 22–23.

GOOSSENS E., GULLENTOPS F. en VANDENBERGHE N., *Toelichting bij de Quartiergeologische Kaart - Kaartblad 32, Leuven*, Leuven, 2007, p. 29.

GULLENTOPS F. & WOUTERS L., *Delfstoffen in Vlaanderen Brussel* 1996, 15–17.

LAGA P., LOUWYE S. & GEETS S., 'Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium)', *Geologica Belgica*, 4/1-2 (2001): p. 144.

LOVENIERS M. en M. VAN EYNDE., *Archeologienota F203 Sterrebeek – Bertem te Sterrebeek* (Vlaams-Brabant), Gent 2022.

VAN RANST E. & SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20.000)*, Gent, 2000, p. 107, 142, 179, 209.

Online bronnen

Agentschap Onroerend Erfgoed. 'Inventaris Onroerend Erfgoed'. Geraadpleegd 17 januari 2017. <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

'Ferrariskaarten'. In *Wikipedia*, 26 december 2019. <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Ferrariskaarten&oldid=55318413>.

'Geopunt', z.d. <https://www.geopunt.be/>.

Geopunt Vlaanderen. 'Atlas der Buurtwegen'. Geraadpleegd 2 januari 2017. <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

'Villaretkaart'. In *Wikipedia*, 6 februari 2020. <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Villaretkaart&oldid=55613913>.

6 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen	4
Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2025) .	6
Figuur 3: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2024 (Geopunt, 2025)	6
Figuur 4: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2024 (Geopunt, 2025)	8
Figuur 5: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2025).....	9
Figuur 6: Bestaande toestand (Opdrachtgever, 2025)	9
Figuur 7: Nieuwe toestand (Opdrachtgever, 2025).....	10
Figuur 8: Hoogteprofiel doorheen het plangebied (ZO-NW) (Geopunt, 2025)	11
Figuur 9: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2025).....	12
Figuur 10: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2025)	12
Figuur 11: Situering van het projectgebied op de Landschapskaart (Geopunt, 2025)	13
Figuur 12: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (Geopunt, 2025)	15
Figuur 13: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200 000 (Geopunt, 2025)	16
Figuur 14: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50 000 (Geopunt, 2025) .	17
Figuur 15: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2025)	18
Figuur 16: Situering van het projectgebied op de Bodemgebruikskaat (DOV, 2025)	19
Figuur 17: Situering van het projectgebied op de Potentiële bodemerosiekaart (DOV, 2025)	19
Figuur 18: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2025)	21
Figuur 19: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2025)	22
Figuur 20: Detail uit de Villaretkaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2025)	24
<i>Figuur 21: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2025)</i>	<i>24</i>
Figuur 22: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2025)	25
Figuur 23: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2025).....	26
Figuur 24: Situering van het projectgebied op de Popp-kaart (Geopunt, 2025).....	26
Figuur 25: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt, 2025)	27
Figuur 26: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1979-1990 (Geopunt, 2025).....	28
Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2000-2003 (Geopunt, 2025).....	28
Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2024 (Geopunt, 2025)	29

7 PLANNENLIJST

BERE/06/10/25/1 - Digitale aanmaak.....	6
BERE/06/10/25/2 - Digitale aanmaak.....	6
BERE/06/10/25/3 - Digitale aanmaak.....	8
BERE/06/10/25/4 - Digitale aanmaak.....	9
BERE/06/10/25/5 - Digitale aanmaak.....	12
BERE/06/10/25/6 - Digitale aanmaak.....	12
BERE/06/10/25/7 - Digitale aanmaak.....	13
BERE/06/10/25/8 - Digitale aanmaak.....	15
BEBA/09/09/25/9 - Digitale aanmaak	16
BERE/06/10/25/10 - Digitale aanmaak.....	17
BERE/06/10/25/11 - Digitale aanmaak.....	18
BERE/06/10/25/12 - Digitale aanmaak.....	19
BERE/06/10/25/13 - Digitale aanmaak.....	19
BERE/06/10/25/14 - Digitale aanmaak.....	21
BERE/06/10/25/15 - Digitale aanmaak.....	22
BERE/06/10/25/16 - Digitale aanmaak.....	24
BERE/06/10/25/17 - Digitale aanmaak.....	24
BERE/06/10/25/18 - Digitale aanmaak.....	25
BERE/06/10/25/19 - Digitale aanmaak.....	26
BERE/06/10/25/20 - Digitale aanmaak.....	26
BERE/06/10/25/21 - Digitale aanmaak.....	27
BERE/06/10/25/22 - Digitale aanmaak.....	28
BERE/06/10/25/23 - Digitale aanmaak.....	28
BERE/06/10/25/24 - Digitale aanmaak.....	29